

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

*Prinsessan
Astrid*

HÅRD
HOVFOTO.

-- 2101 --

CARL LARSSON SKULLE ENGÅNG i sina yngre dagar illustrera Fältskärns berättelser. Det gällde att finna modeller för deltagarna i de storvulna krigarbragderna. Far ut till Karlberg, rådde någon.

Karlberg? invända C. L. där finns väl inte annat än rukor och kadettflammor.

Ungefär så där tänker nog folk i allmänhet om den stora byggnaden som speglar sina vita murar i Karlbergssjöns vatten. Man har för sig att stället numera inte är annat än ett drivhus för knoppande löjtnantshjärtan. Och eftersom stockholmaren i allmänhet är den mest okunniga om sin egen stads sevärdheter var det först härom dagen jag kom att korrigera en föreställning om det gamla historiska slottet som dittills var betänkligt lik den glada konstnären. Vi voro en liten skara som under älskvärdt ciceronskap av slottets hittillsvarandeintendent kapten Knut Reuterswärd fingo blicka in i en relikgömma där minnen av seklernas stora namn möta bakom varje hörn. Det börjar med Magnus Ladulås som skänkte denna mark till de fromma nunnorna i Klara kloster. Och det står en fritt att tänka sig marken vigd in med psalmsång från jungfruliga läppar. Men tiderna skifta, klostren berövas sina ägodelar och en dag finner en av rikets stormän stranden vid sjön väl lämpad för ett egnahembygge. Hans namn är Karl Larsson Gyllenhjelm och varje skolpilt känner versen:

Till frihet blev jag född
nu är min bästa kraft förrödd,
av bojor och av plåga.

Fången uppe på Rava slott blev dock fri engång men minnet av de hemska åren i polska bojor följde honom så att han i sitt slott Karlberg lät göra en kopia av den lilla fängelsehåla där engång

i murars valv han satt
och runt omkring var natt
och ingen stjärna blänkte.

Detta plågornas sjuåriga läger finns ännu att se men som ciceronen tydligen tycker att den kopian inte är så märkvärdig börjar han istället tala om andra minnen från slottets storhetstid, till exempel den lilla marmor-amorin som hittats stympad på slottsvinden. Men nu har gud Amor fått sin upprättelse som ju rättvist är i en byggnad där så mycket ungdom och skönhet är församlad på Karlbergsbalerna. Det räddade konstverket är ändå bara en obetydlighet i jämförelse med allt som gått förlorat sedan den tid när parken var full av sköna marmorstoder. Dem ha efterkommande inte gjort sig samvete av att förstöra eller låta förfalla. Ty väl läser man i sin katekes att du skall hedra din fader och din moder men hur okristligt man tillämpar budet genom att slå fars ägodelar i spillror det grubblar man inte så noga över.

När vi vandrat genom salar där Karl XII en gång stått lik, där sägnerna spinnas

om Ulrika Eleonora, eller där Gustaf III roat sig med nybyggnadsplaner kom besökandeskaran in i ett rum fullsatt med mänskliga dygder — på väggarna. Någon frågade Daniel Fallström som också var med vilka av alla de förträffliga egenskaperna han satte främst. Skalden ögnade på inskriptionen och svarade: Trohet och tapperhet! Framgår inte av detta svar hur omodern Daniel är ifråga om sina ideal? Han kommer nog aldrig in i Akademien.

Med detta avses dock alls inte någon försmädlighet åt den nya akademikern Bo Bergman som är en ärans man, redbar, försynt, sympatisk på alla sätt och som man unnar allt gott, till och med att bli professor. Men det blir han väl inte utan snarare postgeneral när Juhlin en gång tröttnat på brevbäringen. Bo Bergman delar nämligen fortfarande sin tid mellan ämbetsrummets prosa och skaldskapets heliga yra. Han är tjänstemännens poet, få nu se om han blir poeternas tjänsteman. Men jag ser att en tidning, till på köpet Bööks eget Sv. D. tycker att det börjar bli alldeles nog med skalder bland de aderton. Samlingen blir kanske för yster, få vi be

Den inre synen.

Dikt till De Blindas Dag.

*Jag kan ej se! — Vad bätar det att fråga
om meningen däri? — Den ljusets fé,
som hult kan låta solen mot er le,
har rövat från mig mina ögons låga!*

*Dock ett är kvar: En sång, en vacker saga,
som jag förnam i sommarvindens sus,
som tände i mitt inre minnets ljus
och kunde mörkret ur mitt sinne jaga.*

om ett gammalt giktbrutet kommerseråd eller en krass generaldirektör som på stadiga verklighetsben kliver in bland de något flyktiga versfötterna.

Så lät det inte på Wirséns tid. Men smaken förändras, det ser man på Lidingön där Bygge och Bo rest en samling italienska lusthus med gipskattor utanpå väggarna. En konstdoktor i N. D. A. är obeskedlig nog att fråga hur man ämnar bära sig åt i vinter när de platta taken ligga nertyngda av några ton snö. Svaret är så enkelt. Det får enkelt inte snöa här utan bara hos Mussolini som naturligtvis kommer att bygga svenska bondstugor på campagnan. En ann så god som en ann.

Hur man bygger och bor inne i Stockholm ses i ett stort praktverk som Norstedts i dagarna givit ut i serien Svenska städer. Det är en sådan där ståtlig volym som skall ligga på salongsbordet till bläddring i när man har slutat konversera om vädret. Illustrationerna äro utmärkta, charmanta bilder och byggnader och praktiga porträtt av männen i staten. Kvinnan spelar alltjämt en synnerligen blygsam roll i samhället, åtminstone om man får döma av den här bokens illustrationsmaterial. Bland de par hundra porträtten av svenska herrar och pampiga män finnas endast två damer. Vad fruarna Harriet Bosse och Pauline Brunius böra känna sig lyckliga att ha funnit nåd vara med bland så mycket fina karlar.

Det är bara konsten att göra sig gällande som det kommer an på. Så tyckte också härom sistens en hjälphustru som var i arbete hos en gammal självmedveten änkenåd. En av de ordinarie krafterna hade fått förhinder så att fru Blomkvist hade mobiliserats i stället. Den gamla nåden satt myndig i sin länstol och mönstrade nykomlingen. Så sade hon: hur var namnet?

— Fru Blomkvist.

— Och förnamn?

— Hilda Blomkvist.

— Jaså, vill nu Hilda ta och skura golvet därinne.

— Ja tant, sa Hilda.

Fru Blomkvists gästuppträdande blev mycket kortvarigt.

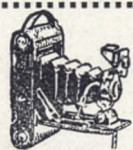
Apropå arbetshjälp fick vår stadsplane-direktör arkitekt Hallman för en tid sedan räkning på ett arbete som utförts åt honom. Det var tydligen åtskilliga år sedan den tjänande brodern satt på skolbänken ty räkningen hade ordagrant följande utseende:

Erkelekt halman

upsat ett skåp i tvetstugan med matrigel
Suma kronor —

»Erkelekten» tog sig en funderare inte på den något konstbesynnerliga titeln utan på »matrigeln» som han inte kom på det klara med. Inte hade han beställt någon rigel. Men till slut gick det upp ett agaljus för erkelekten: där skulle stå materiel. Matrigeln blev betald.

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

KRONPRINS OLAV AV NORGE

NORRMAN OCH IDROTTSMAN MED LIV OCH SJÄL.

KRONPRINS OLAV ÄR I NORGE LIKA populär som prinsen av Wales — som han förresten till utseendet liknar — i engelska imperiet. Flickorna svärma mer för honom än för Gösta Ekman, han är pojkarnas hjälte framför Nurmi och Dempsey, tanterna få tårar i ögonen av lycka över den »vidunderligt päne guten» och farbröderna äro stolta och nöjda.

Man kan gott förstå denna popularitet. Olav är kungaparets enda son och barn, Norges blivande konung och norrman med liv och själ. Han ser bra ut, med en både käck och vek blick i sina blåa ögon, med ett vinnande leende och ett vinnande allvar. Men framförallt är han deras hjälte som sportsman, militär och den mest demokratiska kunglighet som gärna kan tänkas även i vår demokratiska tid. Undra sedan icke på att detta patriotiska och demokratiska norska folk har ständig Olavfeber!

När Olav som liten gosse kom till Norge erfor man med oro att han hade en svag och klen konstitution. Det beslöts därför att man skulle försöka genom en försiktig men rationell fysisk utbildning motverka denna svaghet. En löjtnant Nicolai Ramm Østgaard, utomordentligt skicklig officer och idrottsman samt utmärkt pedagog, fick uppdraget att leda kronprinsens uppfostran. Han kunde näppeligen ha lyckats bättre med sin uppgift än han gjort och därför räknas han också nu med bland det norska folkets avgudade gunstlingar.

Av den lille klene gossen har blivit en av Norges oförvägnaste och duktigaste idrottsmän med hälsan och styrkan strålande i sin person. Idrott är hans liv och stora intresse. Framförallt är det skidor och segling, alltså två verkliga norska national-sporter, som Olav har koncentrerat sig på. Vid 12 års ålder, då han första gången deltog i en skidtävling hemförde kronprinsen tredje pris bland 1,000 tävlande och två gånger har han som en bland de bästa varit med i de stora påfrestande Holmenkollentävlingarna. Hans prestationer vid

Norges unge kronprins, Olav, kring vilken de genom svenska prinsessebesöket i Oslo nu aktualiserade giftasryktena länge varit i ivrigt omlopp — endast föremålen ha växlat! — är synnerligen populär i sitt hemland. Såsom framgår av skildringen här från vår Oslo-korrespondent är han också värd sitt folks beundran. Se vidare bilder av kronprinsen på annat ställe i tidningen.

Drammen och Sørlandet beteckna emellertid de största hjälteepokerna i hans liv — då vann han inte bara norrmännens beundran, utan framförallt deras hjärta. Vid Drammen hoppade han till sig ett fjärde pris i en av Norges svåraste och farligaste tävlingar och vid Sørlandet hände följande: marken var ej tillräckligt snöbelagd, varför det var förenat med stor risk att hoppa i den stora skidbacken, en mängd tävlande vägrade att delta, men kronprinsen var icke bland dem. Inte ens då, när tronföljarens liv stod på spel, drog sig den kunglige idrottsmannen tillbaka. På läktaren sutto konungen och drottningen stolta och glada, om också naturligt nog lite nervösa.

I segling har Olav även hemfört en rad pris, dels med sin första lilla båt »Teddy», dels med den 6:a, som han häromåret fick av sin far och döpte till »Oslo». Den deltagar nu i den stora Amerikaregattan.

Det bästa med kronprinsens alla lysande sportsbedrifter är dock att de icke utföras av kronprinsen utan av en menig bland de meniga, ett nummer bland alla andra nummer under samma villkor. Med denna sin anspråkslöshet, med sin tillgänglighet och vinnande naturlighet har han blivit god kamrat med hela folket. Han är medlem i idrottsföreningar, har flera hedersuppdrag inom sporten och överallt är han den enkle, nitiske och intresserade sportsmannen rätt och slätt.

Som officer är han samme demokratiska unge man. När han skulle ut på sin första långkommending valde han att fara norrut, uppåt Narvik till, som varje annan officer anser vara landsförvisning och gör allt

för att smita ifrån. Och lika litet som kronprinsen gör det bekvämt för sig i sin militärtjänst gör han det i sitt övriga arbete. Han har legat ett år i Oxford — och skall dit nu också, så vida inte andra planer komma i vägen! — där han var en bland alla de andra pojkarna, med både intresse och framgång studerande historia, statsrätt och nationalekonomi och för övrigt njutande i fulla drag av det engelska friluftslivet och den College-miljö, som är av sådan betydelse i de engelska pojkarnas fostran till — vad som är a och o i England — »good sports», d. v. s. goda kamrater.

Bredvid alla sina idrottsintressen — de omfatta även tennis, ridning, fäktning, rodd och jakt, för vilken senare gren han förresten av kung Oscars söner, konung Gustav av Sverige och prinsarna Carl och Eugen, för några år sedan som gåva fick mottaga deras jakthydda i Sikkelsdalen — har kronprins Olav knappast tid för några fler. Vill man vidare komplettera bilden av honom kan man tillägga att han gärna — till Oslo-damernas bävan och glädje — dansar och att han talar genuin Osloslang. Detta senare sätta norrmännen särskilt stort värde på, det är pricken över i på Olavs äkta norrmannaskap i detta unga kungarrike, där konungen talar danska och drottningen stammar från England. Nu kommer en Olav, en norrman, som talar norska, en segerrik norsk idrottsman för detta idrottsentusiastiska folk, en demokratisk kronprins för detta demokratiska land, en sann patriot för dessa patriotiska barn.

Och nu gå giftasrykten om deras Olav. Det är icke första gången, men aldrig ha de varit så bestämda, så trovärdiga och så glädjande. Ryktet hade en gång korat en engelsk societetsdam för honom och i norska societetskretsar drömde väl en och annan om att Olav skulle göra som sina engelska släktingar: välja bland de egna. Men Karl Johans små söta backfischer, de drömma helst om intet giftermål alls för Olav, vars bild i vykort pryder deras jungfrubur och fyller alla bokhandelsfönster i Oslo.

Sveriges barn-

Lantbrukaren Janne Jönsson i Lilla Tjärby, Laholms landsförsamling, södra Halland och hans hustru ha nyligen firat silverbröllop i kretsen av barn, släktingar och vänner. Att det blev många på silverbrölloppet förstår man, då ett sjuttioalv gäster voro inbjudna och därtill kom Jönssons egen fammilj, vilken är synnerligen stor — kanske vårt lands största, i det att Jönsson och hans hustru hava

rikaste familj?

icke mindre än sjutton barn, femton flickor och två pojkar. Det minsta av barnen är knappast två år. Jönsson har ännu icke fyllt femtio år och hans hustru är omkring 45 år. Alla barnen äro friska välutvecklade och intelligenta, vilket är ovanligt i en så stor barnskara. Fru Jönsson är vid mycket god hälsa och vigör, livlig och spänstig som en ungmö.

Som nya blir skodonen
putsade med Ahlgrens
NOBLESS

NÄR KUNG OSCAR SATT MELLAN TVÅ SYSTRAR OCH TAKDEKORATIONEN RAMLADE NED PÅ NORSKA MINISTERPARETS BAL.

DET ÄR ETT LUSTIGT SAMMANträffande men såsom det sig bör för en grand old lady från gamla kungens dagar, att fru Randi Blehr bor på Oscarsgatan i Oslo. Hon var en av de mest bemärkta damerna vid Oscar II:s och drottning Sofias hov genom sin man som två gånger var norsk statsminister med säte i Stockholm. Även som framstående politiker och hög ämbetsman har Otto Blehr alltid stått i förgrunden och intagit en framskjuten ställning i sitt land före lika väl som efter unionsbrytningen. Men hans maka hör icke endast till den lysande raden av »deras fruar», hon har med egen insats i Norges kvinnohistoria gjort sig ett namn, som skall lysa med samma ledande glans där som hennes mans i politikens. Fastän över sjuttio år är hon alltjämt verksam i den norska kvinnorörelsen, som kan räkna det som en stor vinning att ha och ha haft Randi Blehrs livliga intellekt, varma intresse och kloka radikalism till sin trogna hjälp.

En grand old lady från gamle kungens tid — ja, fru Blehr känner sig med halva hjärtat tillhöra Sverige och den gamla tiden, med den andra hälften Norge och det nya. Och denna kärlek har hon sökt tjäna genom att på allt sätt verka för förståelsen mellan de båda folken, genom att stärka de naturliga brodersbanden mellan de båda länderna. Hon har haft glädjen att se sina drömmar förverkligade. Brytningen mellan Sverige och Norge var tillfällig, nu mötas åter broderlanden i förståelse och intresse, ja, man kan nästan säga ömsesidig beundran för varandra, fastän icke under unionens märke.

»Jag har de dyrbaraste minnen från den gamla tiden», säger fru Blehr. »Från tiden i Stockholm och här, då kungafamiljen besökte Norge. Ja, nog sörjde alla vi norrmän över att behöva tillfoga kung Oscar och drottning Sofia något ont — de voro båda så älskade här. Liksom det svenska kungahuset allt fortfarande är populärt härborta. Man såg det bäst vid prinsarna Wilhelms och Eugens besök i Oslo och nu senast då prinsparet Carl var här.»

Första gången fru Blehr fick träffa kung Oscar var vid en middag i Stockholm, då hon satt på ena sidan om honom och en svensk dam på den andra, vilket föranledde konungen att påminna sig privilegiet att få önska sig något, då han satt mellan två systrar. Som den charmanta kaveljer konungen var vände han sig till fru Blehr och bad om ett råd vad han skulle önska. »Ett gott förhållande mellan de två syskonen, lycka och välgång för dem båda», föreslog fru Blehr med värme. Detta var också vad konungen innerligt önskade. Med djup rörelse berättar fru Blehr också att denna bön var den sista, som nådde norrmännen från kung Oscars dödsläger. Det var ett oföglömligt ögonblick vid sorgedustjänsten efter konungen i Kristiania, då prästen berättade om konungens sista stunder. Hur han sagt sig vilja vara ensam ett tag och sänt ut sjuksköterskan — när

Fru Randi Blehr.

Från unionstiden, då kung Oscar var suverän över broderlanden på ömse sidor om Kölen, berättar här en känd norsk dam några minnen och intryck för Iduns medarbetare.

Från Paris' Longchamps till Stockholms.

Franska ministern m:r Armand Bernard med sin maka ha bland andra bekanta personligheter syns som intresserade åskådare av kapplöpningarna på Järvafältet invid Sthlm.

hon efter en stund kom in, låg konungen försänkt i bön och hon hörde tydligt, hur han bad, icke för ett folk, utan för två. »Vi glömma aldrig detta gripande ögonblick, lika litet som vi någonsin kunna glömma den minnesgodhet, som utmärkte kung Oscar, eller den majestätiska värdighet och glans, som präglade hans person,» säger fru Blehr. »Men han var ändå den enklaste bland enkla. Jag minns så väl hans hjälpsamhet, då jag skulle ha min första bal i Stockholm. Kungen hade sagt åt mig, att jag nu snarast måste ställa till med en fest, men jag var nervös för företaget. Stockholm var så kräset på stora fester och våra ekonomiska resurser voro icke stora. Det gör ingenting, menade kungen, vi ta det gärna lite enkelt. Jag styrde och ställde alltså efter bästa förmåga i ministerhotellet och lyckades dekorera upp det riktigt trevligt. Och se'n blev det en bal, vilken alla, som voro med, påstå att de aldrig kunna glömma. Kungen var också förtjust, inte minst när mina dekorationer i taket föllo ner på honom och hans dam. Damen skrek och trodde, att både hon och hennes klädning skulle bli förstörda, kungen bara skrattade.»

I fru Blehrs Stockholmssalonger samlades allt vad tiden hade av lysande och bemärkta personer icke bara inom societeten, utan även — vilket icke var så vanligt då — inom litteratur och konst. Detta var helt naturligt för fru Blehr, som själv vuxit upp i ett av intellektuella intressen präglat hem i Bergen, där alltid dörren stod öppen för arbetare i andens örtagård och där han även lärt känna många av förra seklets kända män i svensk litteratur, kultur och affärsvärld. Kung Oscar visade också att han uppskattade denna tradition och både i Stockholm, men framförallt under sin vistelse på Holmenkollen, slöt han sig gärna till kretsen i fru Blehrs hem. Under det otvungna umgänget på Holmenkollen hände det ofta att han helt oceremoniellt kom in och läste upp någonting för fru Blehr, antingen av sina egna diktalster eller andras, som han ville höra fru Blehrs omdöme om.

Vid unionsbrytningen visade kung Oscar att han varken klandrade eller glömde dem, som stått honom nära i Norge. Han sände brev till sina vänner, tackade dem för vad som varit och ingen bitterhet präglade hans tillönskan om välgång i deras arbete för det nya Norge. »Jag bevarar kung Oscar i mitt minne som en av de noblaste människor jag känt, majestät i varje tum med något av l'ancien regimes grandezza och glans kring sin person, konstnär i varje fiber och en god, storsinnad människa», säger fru Blehr slutligen. »Många äro mina minnen från den gamla tiden och jag ville gärna få tid att skriva ner dem en gång...»

Många vänner av den gamla tiden på båda sidor Kölen hoppas att fru Blehr gör verklighet av denna sin önskan.

E. N.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårtor, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms Jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 upp tog bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri!

(Annons.)

HEMMA HOS FRU EVA ACKE

AKLEJA — ETT VACKERT OCH STÄMNINGSFULLT KONSTNÄRSHEM.

Från vänster: Fru Acke vid flygeln i ateljén med sin sonhustru, Fru Fausto Acke. Fru Acke och hennes sonhustru. I medaljongen på väggen ett barndomsporträtt av Acke, målat av hans mor.

»ACKES OCH EJAS HUS GRÄNSAR i söder till samhället och i norr till sagan» har mästaren skrivit över salsdörren på Akleja, det vackra hemmet i Vaxholm, som han och hans hustru för 24 år sedan gjorde till sitt. De hade då varit gifta några år, som delats mellan fru Ackes föräldrahem i Finland, Topelius' gamla idylliska Björkudden, och Italien.

Att sagan gärna kom och blev bofast i hemmet kan man inte tvivla på, när man ser den stora ateljén och salen med mästarens många dukar — de flesta nu på utställningen — fru Ackes ungdomsakvareller med Ålandsmotiv och den stora flygeln, där hon brukade sitta och spela, medan han målade. Ty inte endast kring hans förtjusande illustrationer till »Läsning för barn» utan kring hans flesta mästerverk som »Skogstemplett» och den sista stora skizzen »Svedenborgs vision» förnimmes su-set och skimret från den sagovärld, som står barnen och de stora genierna öppen.

Balustradens gårdsgårdsform med de gröna klängväxterna, som titta fram genom springorna ge en fläkt av landet och det friska friluftsliv, som också var honom kärt.

Här samlades konstens och musikens vänner i glatt lag — Christian Eriksson, vars satyr pryder villans fasad, Karl Nordström, av vilken man ser en kolteckning, Rickard Berg, Rickard Lindström, Eugen Janson, Zorn — och andra. Här diskuterade man varandras arbeten, gamla och nya konstriktningar eller man satt stilla och lyssnade till musik, medan lågorna flammade från den öppna spiseln och belyste de gamla relieferna vid härden, samlade från olika länder och tider.

Där sagan är bofast åldras ingen. Acke förblev hela sitt liv den unge konstnären full av entusiasm och nya uppslag. »Jag är densamme nu som vid 17 år», brukade han säga, och jag vill detsamma nu som då. Så förblev också fru Acke i hans ögon

Med anledning av den pågående minnesutställningen över den genialiska konstnären J. A. G. Acke, ge vi här några bilder från hans vackra hem Akleja i Vaxholm.

samma unga fylgiagegestalt som hon var, när han för första gången mötte henne på Åland.

»Jag skulle följa med några vänner dit och måla en sommar» berättar hon, »och de hade berättat för mig om den originelle

svenske målaren, som brukade vara där och sagt: »Ja, kommer han med, får du nog roligt.» Det fick jag också, fast kanske på ett annat sätt än de tänkt sig. Jag kände ju genast vilken hjärtegod människa han var och med vilket förtroende man kunde vända sig till honom, hur okonventionell och impulsiv han än kunde vara och alltid full av roliga infall. En otrolig respekt hade vi för hans kritik, och sällan har jag varit så glad åt något erkännande som när han framför en av mina akvareller förklarade: »Flickan tar sig.»

Efter den sommaren återvände vi ofta till Åland — Acke var så förtjust i de intressanta åländska typerna — och vi hade där så många trofasta vänner. Vår första jul firade vi på Åland och en vinter foro vi därifrån med släde över isarna till Åbo medförande Ackes stora målning, »Snöljus», som skulle till »Salongen».

Att också fru Eva Acke fått Åland kärt, ser man på hennes fint och känsligt utförda akvareller med Ålandsmotiv — både landskap och interiörer. Men starka band bundo henne också vid Björkudden, det gamla barndomsheftet, där hon med sin make tillbragte långa tider.

Kort innan minnesutställningen ordnades, hade hon varit över för att på Herttonäs' hembygdsmuseum inreda några Topeliusrum precis som de stodo på Björkudden. Allt vad som behövdes härtill har nämligen av de efterlevande skänkts till museet.

Men något av det gamla hemmet har hon också tagit med till Akleja och hennes eget rum med teckningen av fadern och de många böckerna i gamla utsökta duodesupplagor, är fullt av minnen därifrån.

Här inne härskar också sagan, som fru Acke så gärna lyssnar till, vare sig det är böckerna, blommorna — hon älskar blommor — eller hennes egna rika och ljusa minnen, som förtälja.

Gyllene ord.

En fattig munk från Skara
av Gustaf Fröding.

Och människan vandrar på jorden om
Och ingen vet varifrån hon kom
Och ingen vet, vart leden bär
Och ingen vet, vad livet är.
Men fram genom långliga strider
Det dagas väl bättre tider,
Då ingen är ond och ingen är god
men bröder, som kämpa i onskans flod
och räcka varandra handen
att hjälpa fram till stranden.

Anna-Stina.

Ragnar Jändel ur »Havets klockor».

Livet är stort,
— Ja, gränslöst stort.
Lär din kärlek brinna.
Livet har en gyllene
krona att vinna.

Den som kämpar länge,
den som håller ut
intill yttersta mörkret
skall segra till slut,
— skall se med vidgat öga
hur guldglansen strömmar
genom tingen, bortom bingen,
i det djupa, i det höga —
skall tystnande, stilla
med livet sig försona
och krönas med dess gyllenmörka krona.

E. M.

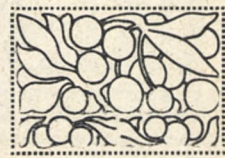
FLEUR.

CAP

Nötter
ytterst delikat nougat-
choklad
i askar à Kr. 125

BLAND GAMLA MINNEN PÅ STRAND

AV GURLI LINDER.

DET ÄR NU SNART FYRTIO ÅR SEDAN jag första gången satt vid brasan i Ellen Keys hem, då ett enda rum i Villagatan 16, det s. k. författarhuset, där bl. a. Tor Hedberg, Axel Lundegård och Daniel Fallström bott. Själv hade Ellen slagit sig ned i en liten barnungstol, och hon förklarade att om en dag hon ej finge rum i den skulle hon börja banta. Inte endast gungstolen utan största delen av hennes bohag var minnen från hennes föräldrars, mor- och farföräldrars gamla herrgårdshem. Den yttre ramen för Ellen Keys hem har sedan flera gånger skiftat, men jag vet knappast något från samma tid, där allt det gamla så hållits i ära och ännu alltjämt utgör huvudparten. Den förändrade smaken har ju på senare år utformat så många gamla hem i helt ny gestalt; minne och affektion, den levande samkänslan med de ting som äga del i ens livs historia ha fått ge vika för stil och — pengar. Det är i annan tillämpning historien om Carl Larssons gamla Karin och de nya fina fruarna.

Men när Ellen Keys gamla vänner komma till Strand behöva deras ögon ej förgäves söka alla de gamla minnena. Man ser åter Giorgones madonna från altartavlan i hans födelseort, Castelfranco. Rickard Berghs fascinerande När dagen dör, Carl Larssons, Zorns och Nordströms akvareller och etsningar, »Dopbroderns» Ackes — dopet försiggick en gång i Fontana Trevi i ett muntert lag — Björken och stjärnan, den lilla gruppen av Dick och Gerda Bergh och Karl Otto Bonnier »från Juntans gyllene dagar» av Hanna Pauli. Juntan har som bekant på hennes tavla i Nationalmuseum det för en eftervärld mera respektingivande namnet Vännerna. Här står alltjämt »farfars-fars» lilla vita skrivbord, som Ellen Key fick i gåva av sin far när hon fyllde tolv år, med villkor att hon skulle kunna laga en middag när hon fyllde sexton. Nu är bordet platsen för Strands stora främlingsbok, i vilken det alltid skrives med rött bläck, och en annan bok: Tankar, för dem som känna maning och mod att ge värdinnan ett mera personligt minne än bara sitt namn. I den lilla barnsoffan låg Ellen Key som koltbarn vid sina besök hos morföräldrarna. Och deras förmakssoffa, i vilken hon sovit så många gånger under predikan, har nu hedersplatsen i Strands »stora rum». Den är så lång att vi få rum att ligga »skafföttes» under middagssiestan. Och ännu i dag sitter Ellen vid »mormors» skrivbord, vid vilket hon lärde sig a-b-c och tuppen värpte, och nu är det hon som vilar i »fars» gamla gungstol. Visst finns där också ting som kommit till i samband med Strand, t. ex. ett ståtligt Östgötalandskap av prins Eugen och en av Selma Giöbel komponerad och av Harald Bildt skänkt stor matta med motiv av svenska ängsblommor, Caritas-gruppen i spisel-nischen m. m.

Det är så många gamla minnen som leva upp i denna omgivning. Mest i Ellens rum i övre våningen, där hon samlat porträtten av många som stått hennes hjärta särskilt

Från ett besök hos sin väninna sedan decennierna tillbaka Ellen Key ger Gurli Linder denna livliga och målande skildring som vittnar både om hennes varma vänskap för den stora författarinnan och om hennes eget goda humör och den fart i den välformade pennan som alltid varit Gurli Linder utmärkande.

nära och nu äro borta. Bilderna av Ernst Ahlgren, Anne-Charlotte Leffler, Sonja Kovalevsky, Louise Hamilton-Nyström, Oscar Levertin, Hellen Lindgren, Karl af Geijerstam, Karl Tavaststjerna, Sigbjörn Obstfelder föra våra minnen in i åttiotalets allvarliga, men dock så glada kampdagar. Vi erinra oss hur teosofien kom till Sverige och alla de under som förtäljdes om madame Blavatsky, tills Karl af Geijerstam, som den redlige naturvetenskapsman han var gjorde en undersökning och sedan utgav Den avslöjade Isis. Vi påminna oss Anton Nyströms kamp för sitt arbetarinstitut och hans och hans trofasta makas »kultursupéer» i det lilla lustiga röda huset vid Wahrendorffsgatan. Vi titta på de små fotografier Anne Charlotte skickade hem från Afrika när hon upplevde sin arabiska saga, och vi dröja vid hennes och Sonjas underbara öden. Gick Sonja bort från lyckan? frågar jag. Nej, från olyckan — hon stod som bekant i begrepp att gifta sig med professor M. Kovalevsky. Vi konstatera, att sysstrarna Rajevski och Vera Woronstoff — dessa förträffliga skildringar av ryskt godsägarliv som aldrig återkommer — alltjämt höra till den levande litteratu-

Bröllop har firats i Stockholm mellan brukstjänstemannen Ivar Palm, Hällefors, och fröken Annie Hellberg, dotter till framlidne redaktör Fritiof Hellberg och hans efterlämnade maka, född Björkegren. Vigseln ägde rum i brudens moders hem och förrättades av hovpredikanten d:r Ahfeldt.

ren. Besöket i sommar på Strand av »lilla Sonja» som nu är skolläkare i Moskva, beredde Ellen stor glädje. Doktor Kovalevsky skrev i gästboken: »Man skall frivilligt lämna sitt land, blott när en inre övertygelse säger att så är bättre.»

Det är ej länge sedan bilden av Ellens käraste vän ända från barndomen, Lisa Pettersson, född Hultin, syster till den spirituelle Måns H. — fått sin plats bland de bortgångnas. Och Ellen berättar om grannarna Hultins på Kallernäs, av vilka hon i sin biografi över Emil Key givit en så innerlig skildring. Hon citerar där fru Constance Hultins karaktäristik av sig själv: »Jag är en gammal gumma, som icke var med då krutet fanns upp, som icke gått igenom något seminarium och ej bevistat några föreläsningar om kvinnans emancipation. Men jag har varit bland ryssar och kosacker (hon var född på Åland), jag har genomgått livets stränga skola och föreläsningar har jag hållit själv — i barnkammare och kök.» Ellen utfyller bilden och slutar med: Ju äldre hon blev, dess mer liknade hon ett S:t Franciskushuvud av Andrea della Robbia, förklarar av själ, ödmjukhet och mildhet.» Och Lisa Hultin var sin mors dotter.

Bland dem som döden på senare år ryckt bort äro också Ellens älskade faster, friherrinnan Marie Louise Raab, som dock hann bli 99 år, samt Julia von Vollmar, Amalia Fahlstedt och Betty Hirsch. Vilket uppseende väckte det inte när Julia Kjellberg gifte sig med den bemärkte tyske socialisten Georg v. Vollman! Socialismen var ju på den tiden det mest revolutionära man kunde tänka sig. Det blev ett rikt och lyckligt samliv, men med många tragiska moment: Vollmars fängelsetid, det enda barnets död under tiden, häftiga partistrider, med bl. a. Bebel och slutligen många år av lamhet för Vollmar. Amalia Fahlstedt och Betty Hirsch, våra kära »tolfters» — arbeterskesamkväms — nitiska och trogna stödjeplare! Betty var ju också en av Juntans medlemmar, och hon brukade skämtsamt konstatera att Ellen, »mån om att ge också mig en smula berömmelse», brukade presentera henne som »Hanna Paulis syster». Jag förebrådde Ellen att hon tvingat Amalia Fahlstedt att bränna så många av hennes brev och biljetter i deras mycket stora korrespondens. Men Ellen fann det alldeles i sin ordning: »Jag skall så långt som möjligt själv dra försorg om att det ej efter mig, liksom efter Goethe, skall publiceras tvättnotor och liknande skräp.» Men jag beslöt i mitt stilla sinne att väl vakta mina Ellen Key-brev och lappar!

Ibsens, Björnsons, Brandes och andras »tankar» i »Skräppboken» — som jag kallar den — från Ellen Keys stockholmstid föra våra minnen till de livliga litterära förbindelserna med Norge och Danmark. Alla voro de här, och festades för, och varje nytorkommet verk av dem lästes oöversatt i vida kretsar även i Sverige. Aproppå fester, så erinra vi oss den som hölls för Ellen Key valborgsmässoaftonen 1902, då

(Forts. sid. 1055.)

PÄLSVERK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA GÖTEBORG

Dålig Matlust **IDOZAN**
övertvinnes snabbast med
Erkänt bästa järnmedicin. Rådfråga Eder läkare.

PÅ BESÖK HOS SVERIGES MINISTERPAR I OSLO, DR. OCH FRU T. HÖJER.

FRÅN ALLA HÅLL, INNE OCH utanför, flödar sol över det vita svenska ministerhotellet i Oslo, där det ligger högt beläget vid Inkognitogatan 27 omramat av en park i höstens brinnande färger. Vackrare kunde Sverige icke fått sin bostad mitt i Norges huvudstad.

Det är ett ståtligt hus, som köptes 1906 och som byggdes om av den svenske arkitekten F. Liljekvist. Det innehåller förutom legationslokaler ministerns representations- och privatvåningar. En stor mottagningssalong i rokokostil och varmt rött siden utgör en vacker och stilren interiör, som får sin slutliga touche av de vita, guldinlagda väggarna, som förts hit från Sverige, om från ett hus i Gamla staden eller från något gods ute i landet förmåla hävderna icke fullt nöjaktigt. Bredvid den stora salongen ses en mindre i empirestil. I den andra våningen tilldrar sig ministerns imponerande bibliotek största uppmärksamheten. Här bor en man med de mest omfattande och djupgående bokliga intressen, det är tydligt.

Dr T. Höjer utnämndes för omkring 2 år sedan till Sveriges minister i Kristiania, lämnade då sin post som högt skattad chef för utrikesdepartementets handelspolitiska avdelning och flyttade för första gången sitt hem utanför Sveriges gränser. Dock voro både han och hans fru glada att färden icke gick längre än till grannlandet Norge. När man icke är van vid diplomatens kringflackande liv, har man svårt att trivas med det, inte minst för barnens skull, som på detta sätt aldrig få fast rot någonstans. Nu har ministerparet lämnat sina söner kvar i Sverige, där en ligger vid universitetet och två gå i skolan; avståndet under skilsmässan är ju icke stort och på ferierna träffas man lätt. En liten dotter är däremot med i Oslo, där både hennes föräldrar och hon själv finna sig väl tillrätta och trivas utmärkt. Den svenska kolonien har också med glädje välkomnat

Fru Anita Höjer.

Det svenska ministerparet i Oslo, presenteras härnedan i sitt hem, där fru Höjer, under det kungliga svenska besöket nyligen, representerade det svenska värdinneskapet på norsk mark.

ministerparet till Oslo. Såväl minister Höjer som hans fru äro varma främjare av de svensk-norska förbindelserna — ministern är bekant med Norge, sedan han var liten pojke, då han liksom flera gånger senare gjorde visit i grannlandet — och deras hem är en gästfri mötesplats för svenskar och norrmän i Oslo. Man känner en

naturlig värme och otvungen hemtrevnads-känsla strömma emot sig i detta hem, där värdfolket har den enkelhet och flärdfrihet i umgänget, som utmärker människor med djupa, gedigna intressen. Minister Höjer är icke bara diplomat och statens ämbetsman, på lediga stunder är han historiker, ett nog så strängt och allvarligt arbete även det. Under femton år redigerade han trots sin strängt upptagna ämbets-tid »Historisk Tidskrift», han har skrivit flera historiska avhandlingar, är ivrig historieforskare och hoppas endast att nu i Oslo få någon tid över för fortsatta och nya studier. Fru Höjer representerar framförallt hemmets intressen och kompletterar så på ett idealiskt sätt sin make i hans tjänst och arbete. Hon ger sig tid att vara den mjuka styrande handen, den som alltid finns till reds för alla och envar i detta stora hem med dess många representationsplikter. »Det strålar godhet och omtänksamhet om henne», sade en förtjust Oslo-svenska och hennes omdöme delas av alla landsmän och landsmaninnor i Oslo. Och dessa äro icke få.

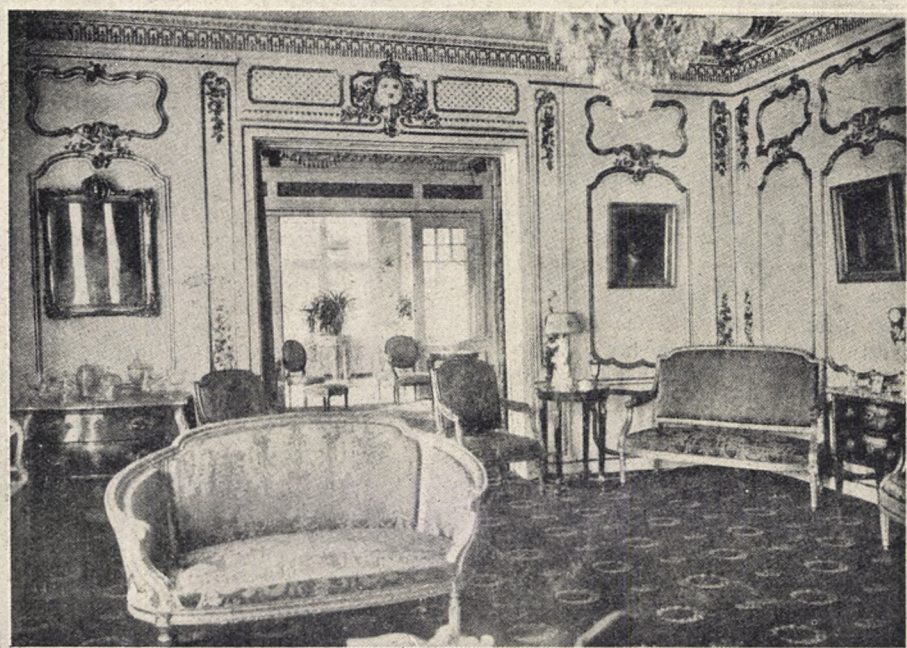
Svenska kolonien i Oslo omfattar ungefär 15,000 medlemmar, berättar fru Höjer. En del av dessa äro norska undersåtar. Sammanhållningen inom kolonien är den bästa och umgänget synnerligen livligt. Man kan dela Oslo-svenskarna i två grupper: en, som mest består av affärsmän och deras fruar, vilka träffas till täta och regelbundna samkväm i en svensk klubb, och en, vars intressen huvudsakligen koncentreras till kyrkan och församlinglivet. Men dessutom samlar sig just nu alla Oslosvenskars intresse kring kyrkan, den nya svenska kyrkan, som håller på att byggas och som skall stå färdig i vinter.

Konversationen flyter vidare in på norska förhållanden och då kan fru Höjer inte underlåta att påpeka sin beundran för de norska kvinnorna.

(Forts. sid. 1056.)

Svenska beskickningen i Oslo.

Den stora mottagningssalongen.

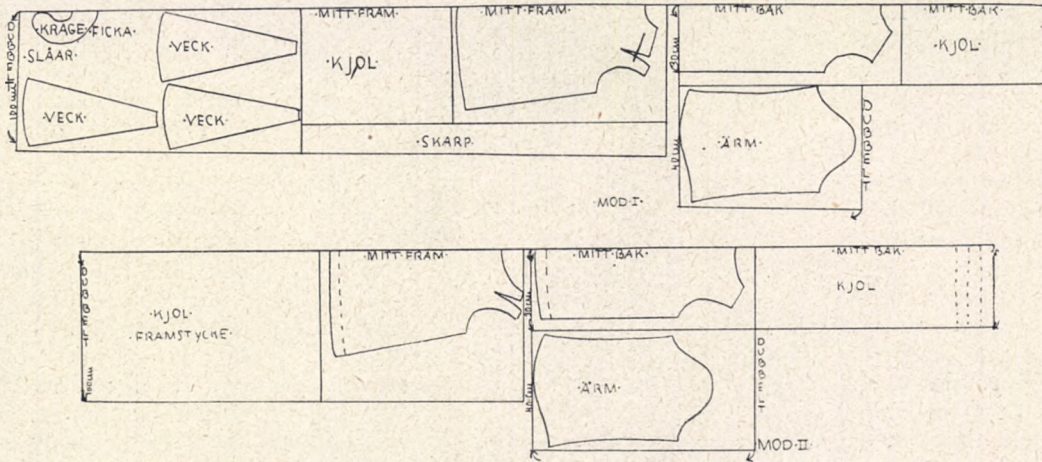
Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

I HEMMETS LUGNA VRÅ

TVÅ TREVLIGA HEMMAKLÄDNINGAR FÖR VINTERN.

I SKIFTET MELLAN SEPTEMBER och oktober månad, då träden byta färg, byta vi våningar, hembiträden och skinn. Det är tid att stoppa undan sommarelegansen och krypa in i mörka, varma vinterkläder, och vi nordbor, som alltid sörja över vår korta sommars död, ha nog svårt att kväva en liten suck vid bytet. Men om den nya habiten är riktigt modern, klädsam och tilltalande, erfara vi dock en viss känsla av trevnad, som den gamla klädningen från i fjol inte längre skulle kunna inspirera.

Dagens modeller ha båda förutsättningar att bli mjuka och trivsamma hemmaklädningar för de kalla månaderna.

Den första är av något smidigt ylle i modiefärgen mandelgrönt. Den klipptes hög i halsen med ett långt sprund fram och en liten rundskuren krage. Den vida ärmen är mycket praktisk, man måste erkänna, att det överhuvudtaget är en stor trevnad att slippa kränga sådana korvskinn som

Grevinnen Marg. von Schwerin presenterar denna gång två parktiska och enkla hemmaklädningar för vintern. Mönster kunna rekvireras genom Iduns exp. Pris kr. 1: 50 per styck.

fjölårets klädningar voro av och på. Klädningen är framtill, på fickan, skärpet och ämslaget garnerad med glasknappar, som låta tygets gröna färg skimra igenom, en ganska lustig effekt. Kjolen får sin vidd genom sex paraplyveck, tre fram och tre bak. Hur paraplyveckerna förfärdigas torde knappast vara någon nyhet längre.

Modell II är däremot det allra nyaste för säsongen. Det är en förmiddagsklädning i mörkblå serge. Den långa raka blusen, boleron, faller löst över den om höfterna stramt åtsittande kjolen. Denna senare är av mycket enkelt men icke dess mindre synnerligen stilfullt snitt. Om tyget är 140

cm. brett, tages hela bredden, är det endast 100, göres en sidosöm, som diagrammet utvisar. Därefter markeras upptill fyra tråd-raka, 3 till 4 cm. breda veck och stickas så att de täcka varandras sömmar. Varje veck fästes sedan på höften med en knapp, och därefter får den återstående vidden, som fodras in med samma eller tunnare material, falla ned i sidan. Hela kjolen är fäst på ett foderliv. Boleron hänger lös för sig och avslutas nedtill med en osynlig fäll eller, om man så önskar, med ett markerat veck. Den är mycket klädsam på smärta figurer, och numera äro ju de flesta figurer smärta. Nästa artikel skall dock ägnas åt undantagen, som bekräfta regeln, och innehålla förslag till modeller för de mindre sylfidiska i vår läsekrets.

Observera den stora runda muffen å modell II. Den är en typisk parisisk modesak, oftast sedd i färgad räv och i en del olika fantasiskinn.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Till frågan om skilsmässan mellan äkta makar har bl. a. följande inlägg kommit oss tillhanda. Det är ett beklämmande dokument som talar sitt tydliga språk om att skilsmässa just skall sökas för barnens skull:

Ska vi skiljas?

Ni fru X, sitter i ert hem och gör "antaganden" över andras öden. Men nu kommer jag med rena rama verkligheten!

Just för barnens skull är det nödvändigt att skilsmässa finnes till. Mina föräldrar "passade" ej för varandra. Den ena av de båda kontrahenterna i det "heliga äkta ståndet" var ytterst grälsjuk och nervös. Vi 4 barn gingo i vanvettig ångest för varje utbrott. Orsakerna till utbrotten voro rena bagateller. Varje vecka räknade minst 2 stora förfärliga gräl. Ofta nog började det när vi satte oss till matbordet. Vi barn uppsökte sedan var sin vrå där vi dödsbleka och med vilt bultande hjärtan, väntade på att skoltimman skulle närma sig eller oväsendet upphöra. Vad vi tyckte grannarna hade många ärenden förbi vår dörr just då. När vi sedan smögo hemifrån, tyckte vi att alla människor vi mötte såg på våra ansikten, vad vi hört och bevitnat.

Hur vändades ej våra barnasjälar, hur oroligt flaxande, som en liten vingbruten fågel, slogo ej

våra barnahjärtan. Till allt detta kom att vi endast ägde livets nödortf. Men även om man ej äger gods och guld, kan livet vara ljust om frid och harmoni finnes i hemlivet. Skilsmässa var på den tiden något skamligt. Hellre då förstöra sina barns nerver och betaga dem deras minsta smula självtillit. När jag var 15 år kom skiljomanen Döden och hemförde den av de båda kontrahenterna som ägde detta nervförstörande grälsjuka lynne. Vi fingo nu ro och lugn, men saknaden efter en mor uteblev alldeles. "Sorgen" ville ej infinna sig. På förfrågningar som vi anställde i mognare år, "varför gick ni inte från varandra", blev svaret: "Vi tvekade för barnens skull."

Men hurudana blevo dessa barn? En blev alldeles "själsligt" förstörd, och kan vid fyllda 30 år ej prestera det ringaste arbete. De andra tre äro hypernervösa och oroliga. Deras medelålder är nu lugn och någorlunda ljus. Dock kommer aldrig det glada skrattet från deras läppar. Man glömmer aldrig. Bästa, goda prästerskap, tag ej bort skilsmässan!!!

Irrbloss.

Ännu fler inlägg vänta på plats i denna fråga, men de komma nästa gång. De flesta dra emellertid i härad för skilsmässan.

Kvinnorna äro alltför rörande medgörliga, säger en insändare i en annan fråga härnedan,

där han sätter fingret på en sjuk punkt, som vi nog lite var reflekterat över ibland:

Varför fordras ej delning av försörjningsplikten?

Lagen lär föreskriva, att barn äro skyldiga att försörja sina föräldrar, när dessa äro oförmögna att själva sörja för sig. Naturligt är ju då, att alla barnen, när de äro självförsörjande skola dela plikten gentemot föräldrarna. Men hur ofta sker det rättvisa i detta fall? Jag vet många, alltför många fall, där dottrarna eller dottern — den ogifta, som stannat kvar i föräldrahemmet — får med sitt arbete ensam uppehålla hemmet, under det att den gifte eller ogifte brodern (bröder) med mycket goda inkomster ej tänker på att sända de gamla föräldrarna ett öre. Jag vet fall, där brodern åtnjutit en högre skolundervisning än systemen på en tid, då föräldrarna haft råd giva honom detta, men likväl känner sig brodern ej manad att hjälpa systemen i att försörja de gamla. Men kvinnorna låta sig nöja; de äro rörande tysta och medgörliga i många fall.

Intressant vore få höra någon, som har erfarenhet av en dylik orättvisa, säga sin mening. Något bör ju göras åt saken: uppfostran eller vad?

Vid en så ömtålig fråga går man ju ej gärna till "rätta", åtminstone ej medan de gamla leva.

Blir det bättre först i nästa generation?

En som hört kvinnor beklaga sig.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst. M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen och dessutom den enda, som står under vetenskaplig kontroll. Begär därför alltid KOBBS THÉ, ty då vet Ni, vad Ni får.

EN LITTERÄR FÖRGRUNDSFIGUR

NÅGRA ORD TILL GURLI LINDERS SEXTIOÅRS DAG. AV SIGRID ELMBLAD.

DET FINNS NAMN, SOM PÅ ETT alldeles särskilt sätt verka levande, som i tidsorkestern ljuda med tvingande klang, därför att de uppbäras av en rik individualitet, ett klart intellekt och en stark personlighet. Ett sådant namn och en sådan personlighet är Gurli Linder.

Att vara ung under åtti- och nittitalets väckande jäsningstid betydde att med brinnande intresse kasta sig in i alla de frågor och problem som fyllde luften med dånet av sina vingslag. Det gick inte längre an att dåsa i slentrianmässig ro. Gurli Linder tog tjugoårig en vacker avgångsexamen från högre lärarinneseminariet och fortsatta studier lekte henne i hågen, men då hon 1887 ingick äktenskap med den framstående pedagog och språkforskaren lektor Nils Linder kommo dessa planer till korta. Hennes fasta pedagogiska kunskapsgrund och det humanistiska vetande, som hon förfogar över fick utan tvivel genom honom ökad näring och skolning. Genom honom kom hon också i beröring med åtti- och nittitalets främsta bildningskretsar, framför allt det Curmanska hemmet, den samlingsplats för vetenskapligt, litterärt och konstnärligt umgänge, som nu mera i så hög grad hennes eget hem utgör. »Jag har egentligen levat med tre generationer», hörde jag henne yttra, »min mans, min egen och mina barns», och vinningen härav har också blivit sällsynt rik, ty Gurli Linder äger det för ett gott huvud ovärderliga stödet av ett osvikligt minne. Därigenom får också vad hennes penna ger oss värdet av en saktighet, som ej är byggd på lös grund utan på samlat och behållet vetande. Hon är en av våra främsta förmågor på journalistikens område. En artikel av Gurli Linder går aldrig obeaktad förbi. Hennes penna kan vara uddig nog, hon är oförskräckt och räds ej att slå ett slag för en övertygelse, föga behöver hon för övrigt frukta en motståndare, vad hon har att säga äger som tyskarna säga »Hand und Fuss», det är sakligt, logiskt och därför av vägande kraft. Att Gurli Linder med sin aktuella och verksamma läggning tagits i anspråk på

Gurli Linder.

Den 1 oktober flyttar Gurli Linder in i 60-talet. Alla som lärt känna och sympatisera med denna begåvade författarinna önska henne tomteboljcka även i det nya decenniet.

skilda områden är allom känt och knappast av nöden att här upprepa. Hennes bekämpande av Nick-Carterlitteraturen är ej den minst värdefulla av hennes insatser. »Våra barns nöjesläsning» är en lektyr, som alla föräldrar borde taga kännedom om och begrunda. Och hennes båda senare memoarverk, »Sällskapslivet i Stockholm på åtti- och nittitalet» och den till senaste julen utkomna mästerliga skildringen av 1870-talets Stockholm »På den tiden» utgöra för dem som växt upp med vår huvudstad en oblandad njutning att taga del av. Endast beskrivningen »hur det såg ut i genomsnittsramen» med sin minnesgoda skildring av detaljer återkallar en i glömska svunnen värld för ens syn och väcker det flyddas stämning till liv så

som stundom en ton eller en doft kan göra. Det är ett verk om vårt gamla Stockholm som ypperligt kompletterar vad vi förut i den vägen äga.

Med sin livliga intelligens, klara omdöme och rika vetande blir Gurli Linder var hon visar sig en förgrundsfigur och kanske är hon det aldrig på ett mera tilltalande sätt än då hon i sitt gästfria hem mottar de vänner, som hon förvärvat och med sällspord trofasthet förstått att behålla. En bjudning är beroende ej så mycket av gästerna som av värdfolkets förmåga att sprida stämning och göra samvaron till en fest, och ingen äger denna strålande makt i rikare grad än Gurli Linder, då hon älskvärt assisterad av sina tre begåvade döttrar utövar värdinneskap. Det är sällsamt, ty hon verkar på något sätt så införlivad med vårt huvudstadsliv, att man ej kan tänka sig henne i någon annan miljö, och ändå säger hon själv, att hon bär på en hemlig, gnagande längtan och saknad efter landet, framsprungen ur hennes första fem levnadsår på Irvingsholm, den egendom i Närke där hon såg dagen och som hon med klar hågkomst skildrar i sin sista bok.

»Ju mer man blir medveten om denna smärta», säger hon, »ju mer reflekterad den blir, dess mer ont gör den». Låt oss dock hoppas att denna längtan även hemligt skall värka bort, ty den dag, då Gurli Linders hem stängdes skulle vår huvudstad bli fattigare, en ljuspunkt skulle slockna och efterlämna en känsla av mörker och tomhet. Gurli Linder tillhör oss. Vi behöva hennes livaktighet, hennes käck stridbarhet som väl kan alstra antagonister vid sidan av den stora vänkretsen men som hindrar allt dödvatten, vi behöva hennes impulsivitet, hennes vakna intresse och hennes, trots all brist på sentimentalitet för mänskligheten varmt k'appende hjärta.

Vi vilja inte tänka oss henne, vandrande i filosofisk ensighet på något drömt Irvingsholm. Hon är vår och skall så förbli. I denna fasta tillförsikt vilja vi med glädje begå hennes 60 årsdag.

Grevinnan Anna Douglas, f. Ehrensward, änka efter riksmarskalken, greve L. W. A. Douglas, firade nyligen sin 70-årsdag på Stjärnorp vid Linköping. Bilden, tagen på högtidsdagen, visar grevinnan Douglas' barnbarn. (Foto: Thorin, Årvidaberg.)

Prins Bertil som för närvarande vistas vid Lundsbergs skola är på lediga stunder mycket road av idrottsliga övningar. Här ses han åkande på sin Hermescykel.

ANTI KHANDEL
STINA SWANBERG
VÄSTRA TRÄDGÅRDSGATAN 15-17-19 - STOCKHOLM
Uppköper och försäljer alla slag av antikviteter.

Bästa garnkvaliteter, äkta färger, omsorgsfullt arbete, konstnärlig känsla karaktäriserar våra vävnader.
KONSTFLITEN, G:la Högsolan, Göteborg.

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

CHARLOTTE BACKMAN.
Fröken, Södertälje. F. d.
Postmästare i Kajana, (norra
Finland).
90 år den 22 september.

EMELIE af GEIJERSTAM.
F. af Sandeberg, Skövde.
Änka efter trafikchefen C.
G. af Geijerstam.
85 år den 6 oktober.

MATHILDA ENEROTH.
F. Afeldt, Lidingö villastad.
Änka efter kaptenen m. m.
Rudolf Eneroth.
80 år den 8 oktober.

EMMA WEINER.
F. Wendt, Karlstad. Maka
till kontraktsposten Per
Weiner.
75 år den 30 september.

KARIN KUYLEN-
STIERNA.
F. Hellberg, Uppsala. Änka
efter kommissionslantmätaren
G. Kuylenstierna.
75 år den 7 oktober.

EMMA BRUNSSON.
F. Ljungberg, Värtan. Maka
till f. d. stationsinspektoren
Gustaf Brunsson.
70 år den 5 oktober.

ANNA BRUZE.
F. Kraft, Sthlm. Änka efter
apotekaren Hjalmar Bruze.
65 år den 5 oktober.

LINNEA BUCHT.
F. Sidner, Härnösand. F. d.
flickskolelärarinnan. Änka ef-
ter rektorn Wilhelm Bucht.
65 år den 7 oktober.

SELMA HJORTH.
F. Petersson, Malmö. Maka
till grosshandlaren Daniel
Hjorth.
65 år den 7 oktober.

SOFIA COLLIANDER.
F. Svensson, Sthlm. Änka
efter konsulin A. M.
Colliander.
60 år den 29 september.

ELIN CARLSTEDT.
F. Ringberg, Vena. Maka
till kyrkoherden Carl August
Carlstedt.
66 år den 2 oktober.

TEKLA SCHERMAN.
F. Hamberg, Sthlm. Änka
efter disponenten Nicanor
Scherman.
60 år den 6 oktober.

MAJA BÄÄRNHJELM.
F. Wallgren, Kristianstad.
Änka efter direktören A. H.
Bäärnhjelm, Baku.
50 år den 5 oktober.

KARIN CENTERWALL.
F. Kastman, Uppsala. Ma-
ka till förest. för Samariter-
hemmet, pastor Otto Center-
wall.
50 år den 5 oktober.

AUGUSTA GRIPEN-
BERG †.
Fröken, Hudiksvall. Dotter
till majoren C. J. W.
Gripenberg.
* 1836, † den 1 september.

THÉRÈSE SETTER-
BLAD †.
F. Simberg, Lidingö. Änka ef-
ter regementsläkaren, d:r G.
Setterblad.
* 1839, † den 28 augusti.

OLIVIA EKMARK †.
F. Thim, Skövde. Änka ef-
ter läroverkskollegan och lä-
roboksförfattaren, fil. doktor
J. O. Ekmark.
* 1845, † den 9 september.

VALFRIDA INDEBETOU †.
F. Ekman, Vingåker. Änka
efter kommissionslantmäta-
ren och bankkamreraren
Ernst Indebetou.
* 1849, † den 15 september

ANNA AKERMAN †.
F. Wicander, Sthlm. Änka
efter majoren vid Skånska
dragonregementet, Georg
Akerman.
* 1865, † den 16 september.

RIGMOR ALSTRÖMER †.
F. Tvermoes, Bern. Maka
till Sveriges minister i Bern,
Wien och Budapest, frih.
Jonas Alströmer.
* 1879, † den 9 september.

Rena fönster,

spiegelblanka och skinande, med ett minimum av det vanliga arbetet, se där resultatet om Ni använder det världsberömda fönsterputsmedlet

Bon Ami

Pris 40 öre

"SUCKARNES GÅNG"

EN GAMMAL AKVARELL.

ELEONORA SITTE I BLÅ KAMMARN och sömmar på en skrivbordsmatta, som skall bli en skänk till kära far. Det är så svalt och skönt i blå kammarn ty alla fönsterna stå öppna, och de vita gardinerna svepa inåt rummet för en vind som för med sig trädgårdens alla ljuvliga väl-lukter. På den lilla etagéren mellan fönsterna sitter en kinesisk mandarin omgiven av tvenne hemska lejon, allt i porslin från det himmelska riket. Väggarnas vattrade blå tapeter bära kopparstick i färg och ovanför soffan hänger kära mors porträtt.

Solstrålarna, som leta sig in genom fönstret, gå över golvet blå och vita sommarmatta och lägga sig ödmjukt till vila vid Eleonoras sko. Eleonoras fot är den vackraste foten i sju socknar. Så vacker är den. Men fastän allt är så vackert som det endast kan vara en strålande sensomardag, fastän Eleonora är den vackraste lilla kvinnan i hela fjorton socknar, så är hon ändå icke glad. Hon tänker på kära far och undrar vad han döljer för henne. Från tidigt på morgonen till sena kvällen sitter han på sitt rum, och när Eleonora knacker på får hon till svar:

— Vänta litet.

Därpå öppnar han dörren och ser mycket hemlighetsfull ut. Eleonora vill icke fråga något ty hon tycker att kära far skulle tala om det själv. Ty något är det som han döljer, och helt säkert är det något tråkigt.

Eleonoras kinder rodna. Hon är ju icke ett barn längre. Hon har rätt att få veta vad det är. Eleonora reser sig upp och går fram till fars kammardörr. Det är med bultande hjärta hon knackar på.

— Gå ut i trädgården Nora, jag kommer dit sedan, strax om en tio minuter, säger rösten på andra sidan den stängda dörren.

Eleonoras blick hårdnar till av sårad stolthet, men hon går med långsamma steg ut i trädgården. Hon går förbi de starkt doftande, gräddgula jasminerna bort till »suckarnas gång», över vilken äppelträden bildade ett valv. Vid slutet av »suckarnas gång» sätter hon sig på bänken och stöder huvudet mot sin haka. Hennes tankar äro nu borta hos Carl August, som hon älskar, och hon önskar av hela sitt hjärta att han varit här. Men nu är han långt borta, ty i vrede hade far sagt:

— Min dotter skall ha en man och icke en vekling.

Carl August en vekling. Aldrig. Far hade icke hört honom spela såsom hon hade hört det. Då var han stor och stark när hans egna toner strömmade fram ur taffelns strängar. Då lyste det eld ur hans blick och hans leende var stolt, en mans, och icke en veklings. Far hade orätt, tusenfalt orätt. Men så var ju han också gammal och förstod sig icke på ungdomen, och allra minst på en konstnär som Carl August.

Gruset gnisslar under steg och borta på gången kommer kära far. Eleonora torkar bort en tår som vätt hennes kind och gör ett försök att se så kavat och modig ut som helst.

En liten kärlekshistoria om väntan som får sin lön till slut.

— Hur är det med min lilla flicka, har hon gråtit? frågar kära far och sätter sig vid hennes sida.

Eleonora flyttar sig ett stycke bort.

— Vad är det Nora, säger han och kastar

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Det är icke mer än ett steg mellan mig och döden. I Samuel 20: 3.

Vi veta att om vår kroppshydd, vår jordiska boning nedbrytes, så hava vi en byggnad, som kommer från Gud — en evig boning i himmelen. II Korint. 5: 1.

I min Faders hus äro många boningar — Jag går bort för att bereda eder rum. Joh. Ev. 14: 2.

Vi hava här ingen varaktig stad, utan söka efter den tillkommande staden. Hebreer. 13: 14.

Så söken det som är därovan, där varest Kristus är och sitter på Guds högra sida. Kolosser br. 3: 1.

Söken Herren medan Han låter sig finnas, åkallen Honom, medan Han är nära. Jesaja 55: 6.

Rätt så du gode och trogne tjänare. När du var satt över det som ringa är, var du trogen, jag skall sätta dig över mycket. Gå in i din Herres glädje. Matteus 25: 23.

en blick på Eleonora, en blick som säger så oändligt mycket.

— Ingenting, absolut ingenting, det är absolut ingenting med mig, vad skulle det vara med mig, säger Eleonora häftigt.

— Tänk om jag skulle veta det, säger kära far.

Eleonora gör en knyck på nacken.

— Varför håller far sig inestängd, varför talar far inte om för mig vad det är, jag vet att det är något, jag har rätt att få veta det, jag är inte något barn längre. Det är orätt av far, det är — — —

Eleonora fann icke ord.

— Vad är det Nora? frågar kära far.

— Det är, det är skamligt, ja det är det, skamligt är det.

— Jaså tycker du det, men om du nu låter bli att avbryta mig på en stund så skall du få höra vad det är. Det är mycket allvarligt.

— Far kan gärna tala om allt utan att förmildra något jag är intet barn längre.

— Nu avbröt du mig. Först skall jag tala om den där unge mannen som du visst är förälskad i. Men ser du han är ju ingenting att leva på. Och när man gifter sig så behöver man en hel del. Tja, hade jag varit rik så hade du kanske fått honom. Det var därför jag sade nej. Det var inte alls av elakhet, som somliga tro. Men ser du när jag såg att du sörjde, att du verkligen var kär i honom, den där unge mannen så började jag tänka på någon utväg. Tyst nu, avbryt mig inte. Jag tänkte så här att jag är gammal och kanske inte har så värst många år kvar att leva. Sådant vet man aldrig. Och gå bort utan att veta dig lycklig, det kan jag inte. Därför beslöt jag att ta reda på vad jag ägde och vad jag kunde få om jag sålde det mesta. Till en början såg det lite bekymmersamt ut, men det ordnade sig. Och nu kan du skriva till den unge mannen och be honom komma. Ser du, vi säljer allt utom manbyggnaden och trädgården. Den räcker nog för oss tre och för fyra och kanske flera.

De sitta tysta en stund.

— Nå men du blev ju inte glad, säger kära far.

— Jag, jag vet inte var Carl August är, säger Eleonora med en bitter suck, och tårar i ögonen.

Kära far ser på klockan och när han gjort det stoppar han uret i sin ficka på nytt med ett leende. Och knappt har han gjort det förr än det klingar av spröda toner borta från andra sidan av »suckarnas gång». Tonerna stiga i styrka, från att ha varit drömmande vemodiga svälla de nu ut till en jublande glädjekör, för att åter sedan dö bort. — —

Eleonora sitter som stelnad. Men det glöder i hennes blick och hon reser sig och fattar kära fars hand, böjer sirligt knä och kysser den.

— Får jag gå in och hälsa på Carl August? frågar hon.

— Gå kära barn, och Gud välsigne er båda, jag sitter här jag.

Glada och jublande äro Eleonoras steg, och hattens röda sidenband blåsa ut som vimplarna på ett lustskepp.

NATHANAEL CASSÉN.

Bröllop firades tisdagen den 15 dennes i Storkyrkan i Stockholm mellan medlemmen av Nordisk familjeboks redaktion, amanuensen *Bengt Hildebrand*, son till framlidne professor C. H. Hildebrand och hans efterlämnade maka född friherrinna Gyllenkrok, och fröken *Wanda Lilliesköld*, dotter till framlidne v. härads hövdingen F. A. Lilliesköld och hans efterlevande maka, född friherrinna Raab.

Landwirtschaftliche Frauenschule, "Lehrgut Lindenhof"

Lehrgut Lindenhof

Post Wohldorf, Bezirk Hamburg

erstrebt die Ausbildung von gebildeten jungen Mädchen in Haushalt, Gärtnerei, Geflügelzucht u. Landwirtschaft unter Leitung bewährter Fachkräfte. Modern eingerichtetes Lehrgut von 500 Morgen in selten schöner Lage an grossem See nahe Hamburg. Heranziehung der Schülerinnen zu allen praktischen Arbeiten des Gutsbetriebes und der grossen Gutsgärtnerei. Prospekt auf Wunsch.

NORGES EN GÅNG BLIVANDE KONUNG

Som officer.

Som illustration till artikeln å annan sida meddelas här ett antal bilder visande Norges hurtiga och populära kronprins vid olika åldrar.

På Olavs första segelbåt Teddy. (Hans ses stå nedböjd.)

Med far och mor.

Ej så styv som Mr G. men sköter ändå sin racket bra. Samtliga bilderna foto Wilse.

Första steget på skidor

12-åringens första tävling.

I seglaruniform — Oslobackfischernas favoritbild av kronprinsen.

Kälken får duga, när man ännu inte kan stå på skidor.

BILDER FRÅN BRODERLANDET

Flickor från Hardangers för sin naturskönhet berömda trakter.

Skjutspojke. Dragen äro så kvinnliga som vore det en förklädd flicka.

Brud från Hallingdalen. Kära mor står på trappan tydligen försedd med välplågnad till bröllopskalaset.

Brudpar från Säterdalen. Här är dräkten mera kuriös än vacker.

Det norska folket håller ännu i mycket fast vid gamla allmogedrakter såsom synes av dessa vackra bilder från Norges natursköna nejder. Foto: Wilse, Oslo.

En grann vy med det höga fjället som bakgrund mot de bågige Söndmörflickornas toalettbestyr före kyrkbesöket!

Sanoja

TVÅL
SKYDDAR, RENAR
OCH BEVARAR HYN

DENNA TVÅL
innehåller ingredienser,
som sedan långa tider va-
rit kända som utmärkta
hudmedel.

GAHNS
KUNGL. HOVL. UPPSALA

Esther Sivén.

Den 12 september öppnade den lilla rikssvenska scenen i Wasa säsongen med urpremiären av ett skådespel av den finländska författarinnan doktorn Esther Sivén. Pjäsen, ett psykologiskt romantiskt drama mot fonden av Finlands "Röda tider" vintern 1918, är ett väl byggt och verkningsfullt skådespel. Det fick ett gott utförande av de rikssvenska artisterna och hälsades, likasom författarinnan, med livligaste bifall av en fulltalig publik.

Den bästa kombinationen.

Vår tävlan avgjord.

DAMERNAS BÄSTA SOMMARHAND-
arbeten ha samlats i en försvarlig packe
på Iduns redaktion och vi ha haft många
trevliga och smakfulla kombinationer att
välja på till tävlingen om vem som gör
den bästa kombinationen. Den 15 sep-
tember utgick tävlingstiden, varefter pris-
bedömningen nu skett.

Första pris gick till fröken Gurli Ky-
lander, Valhallavägen 86, Stockholm för
en elegant och smakfull kombination av gul
crêpe de chine prydd med hälsömmar och
spetsar. Modellen är rak och enkel att sy,
precis som en rak, kort underklädning,
men det enklaste är ofta både det mest
sinnrika och praktiska.

Andra pristagarinnan är E. Siethoff,
Hornsgatan 58, Stockholm. Hennes mo-
dell visar sig också vara nätt och smidig.
Däremot är garneringen lite klumpig i pris-
nämndens tycke, men man ägnar naturligt-
vis all respekt och beundran åt det duk-
tiga arbetet med denna mängd av frivo-
liteter.

Slutligen ge vi tredje pris åt fröken
Hilda Ahlström, Jungfrugatan 17,
Stockholm — alltså idel stockholmskor ha
denna gång hemfört prisen — för en icke
så flärdfull, men desto mer praktisk kombi-

- Steinway & Sons -
**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

**VASA
MODELLEN**
SÄLJES HOS VARJE GULDSEMED

Den som föredrager smärt, slank figur

i stället för en tung, fet kropp,
dricker som morgondryck och vid
måltiden, ett glas av den välsma-
kande, pärlande drycken Exogen.
Pris pr helburk kr. 2,50. (Motsv.
c:a 50 dricksglas Exogen-vatten.)
Säljes på Apotek och i Kemikalie-
affärer.

Finns Exogen ej på Eder ort,
exp. två brukar fraktfritt mot
postförskott från

EXOGEN MANUFACTURING,
— Stockholm —

SINGER
Lilla Elektriska
DET MODERNA
HEMETS SYMASKIN.

Hemfärgen Härvan Modiefärger

Rosa, skär, guld, perl-
blå, perlgrå, rostfärg,
klarblå, biege, orange,
terracotta och reseda

giva Eder alltid en idé till
den finare garderobens för-
skönande.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM
Tel. 7576, N. 18336
Specialitet: Familje- och arvssaker Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar.

**GÖTEBORGS
KEX**

Persil ser du väl!

Det använder jag numera vid all slags tvätt. Persil
är det bästa tvättmedel jag vet.
Man löser upp det fina Persil-pulvret i kallt vatten.
Sedan har man blott att sakta koka kläderna 1/4
timma i Persil-lösningen, och tvätten är färdig att
sköljas. Enklare kan det ej bli.
Har du ännu ej börjat tvätta enligt

Persil-metoden

så gör det, och du skall se, huru vita och rena klä-
derna bli.
Följ med din tid — tvätta rätt, tids- och kläd-
besparande, ekonomiskt.

Den tvätten riktigt sköta vill
brukar aldrig annat än

Persil

Pris 50 öre pr paket.

Lägg först i blöt i HENKO — Henkels tvätt- och
hushållssoda — så underlättas och förkortas tvätt-
ningen ytterligare, oavsett tvättmetoden. Pr paket 20 öre.

Henkel
Kemiskt Tekniskt Aktiebolag,
STOCKHOLM, Bredgränd 2. Tel. N. 285 13.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: .... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonsskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

Den som icke är frisk,

besvärs av Magsyra och Huvudvärk, Reumatism samt värk i kroppen rekommenderas att använda en huskur med Frukt-Salt-Samarin och rensa mage och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen samt upprätta blodet, så återvinnas hälsa och krafter.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, trikåvaror, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oumbärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timtal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppnås genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprep-garn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbespar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskrivna fabrikanen. Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annons.)

nation, virkad i mjukt ylle, ett varmt och skönt plagg för vintern.

Pristagarinnorna kunna avhämta sina pris och sina arbeten å Iduns kontor. Övriga tävlingsbidrag återställas till deltagarna per post.

Iduns kvinnoklubb

i Stockholm börjar höstsången för sekt. I torsdagen den 8 okt. och för sekt. II torsdagen den 15 okt., då fröken *Hedvig Valentin*, kommer att recitera Andersens sagor. Lokalen blir i år inte Fenix, utan *Centralpalatset*, stora entrén från Tegelbacken. Nya medlemmar och de, vilkas medlemskort utgå i höst, lösa medlemskort vid ingången. Pris kr. 2:50 till årets slut. Tëbiljett kostar som förut kr. 1:50.

Helny Wegelius-Åsberg.

Vid klubbens första sammankomst för året ha vi glädjen att som gäst på programmets musikaliska avdelning se den finska sångerskan fru *Helny Wegelius-Åsberg*. Sin utbildning som sångerska har hon bl. a. fått för den kände sångpedagogen professor Weiss och d:r Götz, båda i München. Hon har givit en mängd konserter i Skandinavien och på kontinenten, och här i Stockholm har hon i år uppträtt bl. a. å Auditorium som solist i Beethovens 9:de symfoni samt även under Röda-Korsveckan, då hon lät höra sin präktiga stämma vid Stadshusfesten. Inom den närmaste tiden förbereder fru W.-Å. en egen konsert i Stockholm, där hon numera är bosatt.

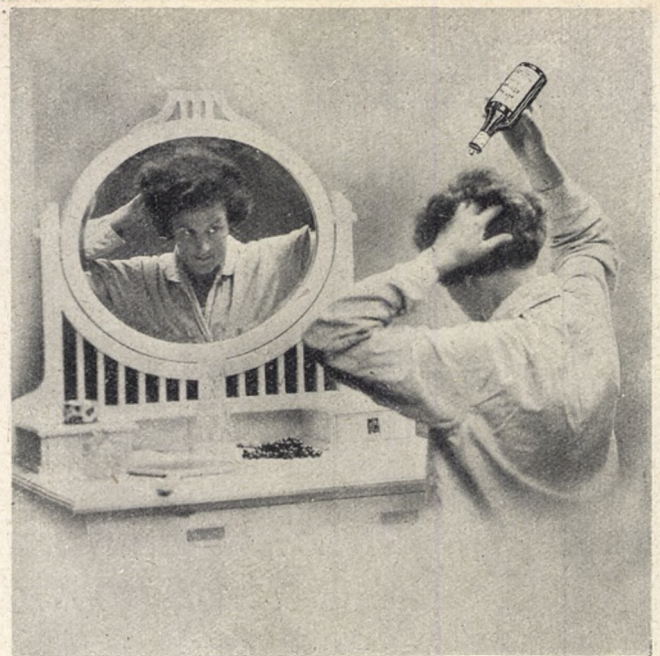
Bland gamla minnen från Strand.

(Forts. fr. sid. 1046.)

hon för alltid brutit upp från Stockholm, och skratta än i dag gott åt August Lindbergs ofrivilligt lustiga vändning i ett tal. Han beskrev hur han just kommit resande från Gävle och på vägen sett tjärtunnorna flamma från höjderna. Och så kom med Lindbergs karaktäristiska idiom, clou'n: En sådan tunnå är Ellen Key!

Den följande dagen går i ett helt annat tecken, lantmorän Ellen Keys. »Hit kom du som en flyktig gäst — Nu är du det som Strand har bäst» har hon vittnat om sitt faktotum, Malin Blomsterberg — ett betyg som alla Ellens vänner skriva under. Men i dag har Malin rest till Vadstena, och vi skola reda oss själva med ett av målen. Ellen förevisar de fyllda visthusen: källare och skafferier, och jag beundrar hela köksdepartementets skrupulösa ordentlighet och praktiska anordningar. Ellen dirigerar myndigt och snabbt. När jag en gång ej genast finner vad jag söker — det är ju inte så lätt att hitta i andras grunkor — får jag en ganska omild puff i ryggen och i ansiktet ett i lapidarstil utslungat: I-di-ot! — en vänskapsyttring som jag naturligtvis värderar mycket högre än ett djupt visdomsord format med tanke på mänskligheten. När allt är i ordning och kaffet kokat på fotogenköket, som »du so-tat ner!», slå vi oss ner vid det vitskurade köksbordet och äta en riktig herrgårdsmåltid, som avslutas med Strands »självvuxna» päron.

När vi så slutligen efter en promenad stå uppe på krönet av vägen som för ned

Just så skall Ni göra

när Ni använder AZYMOL-STIMULUS. Ni skall icke endast blöta håret, utan själva hårbotten skall masseras med fingertopparna.

F. PAULI'S AZYMOL-STIMULUS

rekommenderas av läkare enär det icke blott förhindrar och motarbetar hårets avfallande, mjällbildning o. dyl. utan även stimulerar hårcellerna till ny livskraft och således befordrar hårväxten.

Lär Edra barn att dagligen använda

Radiolit-Tandcrème

De skyddas därigenom mot en mångfald sjukdomar, som hava sin förnämsta infektionsbas i munhåla och svalg.

PUB

Pälsmodets växlingar

äro givetvis ej så snabba, som då det gäller andra plagg, om det än i stora drag följer det övriga modets utveckling. — Den i höst dominerande "klocklinjen" går sålunda igen i säsongens dampälsar, som äro särdeles vackra. — Vi inbjuda damerna att se vårt verkligt storstilade urval av pälsar och pälskappor i persian, nutria, sälbisam och naturell bisam, murmel, föl, elektr. kanin etc. huvudsakligen tillverkade å egna körsnärsvärkstäder. — Som exempel på de synnerligen facila priserna kan nämnas:

Persiankappa, av egen tillverkning Kr. 895:-

Svart fölpäls ..... „ 525:-

Halv- och ¾-långa pälsjackor i största urval.

Vi ha dessutom en mycket vacker kollektion collieres och pälschalar i nerz, mård, hermelin, skunk etc. I ett flertal rävsorter, såsom bl. a. patagonisk eller grå räva, ha vi ett rikt urval i prislågen från kr. 38:—.

Paul U. Bergströms & Co

74 Drottninggatan 74

Motto:

Rådfråga

Eder handlande.

Jag har fått hela mitt linneförråd förstört.

— Kan Ni rekommendera mig ett oskadligt tvättpulver?

— Ja, i mitt eget hushåll använda vi uteslutande *Barnängens Björn-tvättpulver*, som ger en friskt doftande, bländvit tvätt, och är detta det enda tvättpulver jag med gott samvete kan rekommendera.

Dessutom har Statens Provningsanstalt vid sina undersökningar funnit, att *Barnängens Björn-Tvättpulver* är *perboratfritt* och sålunda att föredraga framför de så frätande perborathaltiga tvättmedlen. Välj därför

Barnängens
BJÖRN-TVÄTT-PULVER

Rekvirera Doktor Liljeblds broschyr i tvättfrågan hos Eder handlande. ☆

till Strand och höra Vätterns oroliga, gåt-fyllda böljeslag och se ut över den gyllenfagra östgötsläätten frågar jag: Vad säger du om Urbs, Lubbes världsstad, som skall erövra jorden? Frågan är ju retorisk, och jag får heller intet annat svar än ett mycket expressivt *Usch!* Men jag minns ett ord av Ellen Key för länge sedan: »Stora städer äro djävulens sanatorier.»

Vi Landsbybörn, säger Pontopiddan i en av sina romaner, gemmer allesammen i vor inderste Hjerterfold en Hyrdedröm om at ende vore Dage i en fredelig Have. — Ellen Key har gjort drömmen till en ljuvlig verklighet. Hon har byggt sig ett sanatorium för ande, själ och kropp, ett sanatorium som släkte efter släkte skall ge ro och vederkvickelse åt splittrade och uttrötta människor.

Ture Lindner

Sverige i Norge.

(Forts. fr. sid. 1047.)

»De äro så allmänintresserade, så livaktiga på så många områden», säger fru Höjer. »Mer än de svenska kvinnorna i allmänhet, tycker jag. Här prata damerna inte bara om mat och jungfrur, de ha framförallt omfattande intressen för kulturella och sociala frågor. Detta gäller icke bara de socialt arbetande kvinnorna och yrkeskvinnor, utan just vanliga hemkvinnor och husmödrar. De nysta icke in sig i spiselvrån och stänga fönstren för händelser och tankar utanför hemmets gränser som våra svenska fruar så lätt göra.»

Vi frukta, att detta är en rättvis dom. Och de många undantagen bekräfta kanske endast regeln — i vilket fall är fru Höjer själv ett undantag, som vi gärna skulle se att de norska kvinnorna kunde generalisera sin uppfattning av den svenska hemkvinnan efter.

Hur ser svenskan 1925 ut?

Damerna inbjudas att teckna hennes bild.

Idun inbjuder härmed sin kvinnliga läsekrets till en uppgift som vi hoppas vara både lockande och roande. Det gäller nämligen för våra damer att pröva sin teckningsförmåga för att söka åstadkomma en träffande bild av *Svenskan 1925*, d. v. s. av vår tids landsmaninna, sådan hon ter sig i sina mest karaktäristiska drag, på promenaden vid hemmets härd, i danslokalen, på biografen, vid radioluren, på idrottsplatsen, vid pingpongspellet, å kontoret, framför talarstolen, som hemkonsulent o. s. v. allt efter den tecknandes uppfattning av vad som är det väsentliga hos svenskan just nu. Det speciella med denna tävlan är att den utslutande är öppen för kvinnliga deltagare. Manliga tecknare finnas i mängd men denna gång är det de kvinnliga ritstiften som få pröva sina krafter inbördes, som vi hoppas med det lyckligaste resultat. Ett första pris på 50 kronor tilldelas den bästa insända teckningen, varjämte ett andra pris å 25 kr. och ett tredje pris på 15 kr. utdelas. Svar märkt »Teckningstävlan» insändas inom en månad efter denna tidnings datum.

Bilden härovan visar som man ser en kvinnlig föreställning om *Svenskan 1925*. Om bilden är allmängiltig torde damerna själva avgöra

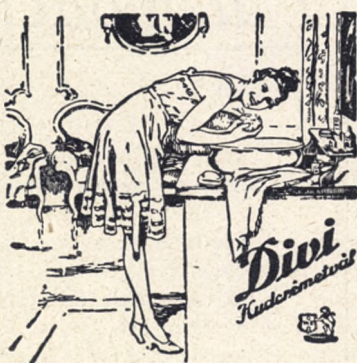

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-,
Illustrations-,
Accidenstryck

En tvål med den dubbla egenskapen att rena huden och göra den vacker.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Oatine

NI KAN ALDRIG UNDVARA HUDVÅRD, FÖLJ BLOTT DEN BÄSTA METODEN och använd den säregna Crèmen OATINE och resultatet blir mycket gynnsammare. Reningsförmågan är stor, smutsen drages ut ur PORERNA och hudens skyddande är enastående. Varje dag ingnides OATINE och avtorkas igen och härigenom bevarar Ni den så efterlängtdade klara, sammetslena, mjuka huden. Begär uttryckligen OATINE "Vit crème — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll K. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnädning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2:50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm. ①

A.-D. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

SOM MAN BÄDDAR FÅR MAN LIGGA

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderrenseri

Astra-Maltos

välsmakande, lättsmält näringsmedel för barn, digivande modrar och konvalescenter.
Förordas av läkare.
1/1 burk Kr. 3: 25
1/2 " " 2:—

Hushållsförpackningar kr. 5:—
Försäljes å apotek, tekn. och specieraffärer.

**En klädsam
VELOUR-HATT**

i prima material med ripsbandsgärningar. Den finns i bl. a. guldbrunn, rött, grått, grönt och svart till kr. 14: 75.

Damhattavdelningen, 1 tr.

NK

A/B NORDISKA KOMPANIET

**GLORY
TANDCRÈME**

Kryssordstävlan i n:r 40

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12			13						14	
15			16					17		18
		19						20	21	
22	23		24	25		26			27	
28			29	30		31			32	
33			34					35		36
		37				38		39		
40	41				42		43		44	
45			46	47		48			49	
50			51					52		53
		54					55		56	
57						58				

Vågräta ord: 1. En järnstav laddad med elektricitet. 12. Nykterhetsförening. 13. Europeisk huvudstad. 14. Förkortning. 15. D:o (med två betydelse). 16. På fars sida. 18. Två vokaler, som ange det förnämsta, det viktigaste. 19. Ett visst antal sådana har bondens åker. 20. En sorts kapp. 22. Stad i Sverige. 26. Vapen. 28. På kaffeapanor. 29. Något man ser upp till. 32. Mansnamn, återfinnes ej i almanackan. 33. Gud. 34. Obehagligt när en sådan blir tom. 36. Träd. 37. Ej skarp. 38. Stat i Nordamerika. 40. Betecknar ordningsföljd. 43. Ett tjug. 45. Fornnordisk kung. 46. Engelsk stad. 49. Tor—. 50. Förkortning i brev. 51. Saft av hallon men ej av citron. 53. Förkortning av vikt. 54. Ha de flesta på huvudet. 55. Farligt för sjöfarande. 57. Kan en dörr vara. 58. Plats bekant för ett dop.

Lodräta ord: 1. Åtagande på vissa villkor. 2. Ledighet. 3. Förkortning. 4. Är veden av. 5. Bo. 6. Samma som 32 vågrät. 7. Planet. 8. Mått. 9. Kemisk beteckning för ett grundämne. 10. Bruk. 11. Bekant skänkt slott. 16. Sättes i marken. 17. Ljuda. 19. Berg. 21. Kan den kallas, som bor på Gotland. 23. Förutsäga. 24. En sådan bör man akta sig för. 25. Ö. 26. Residerar på slott. 27. Hade tre söner. 30. Handling. 31. — Markub. 34. Finnes vid hamnar. 35. Också vid hamnar. 37. En gift dam. 39. Ett slags hölje. 41. Vikt. 42. Skam. 44. Fågel. 47. Pronomen. 48. Säg småbarn. 51. Kropp. 52. En sats. 54. Förkortning (av vikt). 56. Frågende ord.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 40".

Lösningar.

Kryssordstävlan i n:r 36. Vågräta ord: 1. Spov. 5. Leo. 7. Sära. 11. Lasera. 13. Cyklon. 15. Ut. 16. Rödbeta. 17. Bi. 18. Träsko. 20. Aarhus. 22. Ole. 23. Ran. 25. Vis. 26. Äntra. 28. Banta. 30. Radio. 31. Ernst. 34. Kludd. 37. På. 38. Åka. 39. Ro. 40. Odåga. 43. Hedar. 45. Vrida. 46. Tadel. 49. Valsa. 52. Mem. 53. Sak. 55. Rot. 56. Korint. 58. Lummer. 61. Yr. 62. Lärpipa. 63. Nä. 64. Simili. 66. Madrid. 68. Snöa. 69. Dop. 70. Arga.

Lodräta ord: 1. Slut. 2. Patron. 3. Os. 4. Ver-ser. 5. Lador. 6. Ocean. 7. Skarva. 8. Äl. 9. Robust. 10. Anis. 12. Rök. 14. Yta. 19. Ältan. 21. Hindu. 24. Andäktiga. 26. Åreport. 27. Art. 28. Bok. 29. Andorra. 32. Råd. 33. Säg. 35. Lie. 36. Dra. 41. Älder. 42. Avl. 43. Hav. 44. Dalom. 47. Amarin. 48. Emilia. 50. Armada. 51. Stenig. 53. Strid. 54. Klimp. 56. Kyss. 57. Nål. 59. U. p. a. 60. Råda. 65. Mö. 67. R. R. —

Lösningar hade denna vecka insänts förutom från Skandinavien även från Tyskland, Frankrike och Spanien. Prisen stanna dock inom Sverige: Fru *Elsa Kjellbo*, Huskvarna, och fru *Hilda Jakobson*, Göteborg, bliva nämligen vinnare av prisen, kronor 18: 10 vardera.

Fixeringsbilden i n:r 37. Tjuvskyttens huvud synes mellan älgens ben och hundens framben. Pristagare: Åke Jakobson, Stockholm, Tage Ljunggren, Kolsva, och Ingrid Granlund, Boden.

Bad är hälsa

om ej blott hudens yta utan även porerna renas och hudverksamheten stimuleras med hjälp av det milda, crémeliknande löddret från den vetenskapligt sammansatta hygieniska hudtvålen

F. PAULI'S

Ovicula

Skönhetstvålen.

FÖRSTA VARDAGEN
i varje månad
BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptvång är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm I Tel. K. 4000

**Ät Mackintosh's läckra
Lyxkola och
Chokolad-Kola**

Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer

Möda, päng och känga spar den, som denna skokräm tar.

"NUGGET"
VÄRLDENS BÄSTA
SKOKRÄM

Iduns korrespondensklubb.

Ensam, allvarlig självförsörjande huslig 35-årig skånska, intresserad av litteratur och musik önskar genom korrespondens komma i kontakt med själsfrände. Ben. svar till *Höstkvällar*.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 97. Vill Fru Skönhetsdoktorn vara så vänlig och giva mig ett råd. Har en tid för mitt hår, som börjat visa många små korta vita strån, använt valnötsdekot från i Idun omannonserat håll, men de vita håren glänsa ännu lika vita, endast huvudbotten har så småningom börjat antaga en gul och föga tilltalande färg. Har också en lång tid använt nässelättika utan resultat. Finns det möjligen något annat hårfärgningsmedel, som är mera effektivt men ändå oskadligt.

Tomas.

Vilket färgmedel ni än använder är det nödvändigt att håret är alldeles nytvättat och fritt från fett, annars tar inte färgen. Valnötsdekot påstrykes länk efter länk av håret med en borste nerifrån och uppåt. Efter färgningen och sedan håret är torrt ingnides något fett i hårbotten. På samma sätt användes nässelättika, men det verkar endast långsamt som färgmedel. — Om ni antligen vill färga håret och helst försöka något annat medel, kan ni köpa *Henna*, som finnes i flera olika nyanser i parfymhandeln. Men som all hårfärgning är svår om inte omöjlig att utföra själv, är klokast att låta en hårfrisörskan utföra proceduren.

N:r 98. Kan det vara skadligt att använda 30 % vätesuperoxid mot bruna fläckar på hals och armar?

Gammal årsprenumerant.

30 % vätesuperoxid är alldeles för skarp för huden. I den bleksalva, som står i sv. på fr. 74 i n:r 30 är det endast 10 % men kan ökas till 12 %.

N:r 99. Vore tacksam få följande frågor besvarade: 1) Medel mot armsvett, *röd avskondring*. 2) Medel att få bröstet mindre. Svar till *Tacksam*.

1) Huvudvillkoret är oklanderlig renlighet av hela kroppen samt ofta ombyte av underkläder. Utom bad minst i gång i veckan tvättas armbåarna ett par gånger om dagen med ljumt alunvatten, torkas och pudras med salicylsyrat violrotspulver eller med följande sammandragande pulver: 10 gr. fenylsyra, 20 gr. alkohol, 200 gr. stärkelse, 150 gr. pulv. violrot och 2 gr. violsens. Syran upplöses i alkoholen, violsens tillsättes och därefter det övriga.

2) Reglera först och främst dieten, så att ni ej förtär fettbildande saker, i synnerhet inga mellanmål med söta bakverk. Tag en 10 minuters morgongymnastik, innan ni klär er; det utjämnar fett på kroppen, så att det ej hopar sig på ett ställe. Bada ofta och tvätta dagligen hela kroppen. Därtill kan ni en tid försöka med att lägga på bröstet omslag med saltvatten om nätterna.

N:r 100. Jag har förr haft tjockt och praktigt hår men för omkr. ½ år sedan började det lossna. På bakhuvudet är det ännu "ganska" präktigt, men framme vid pannan är det så tunnt att hårbotten knappast skyles. Jag har icke tillfälle besöka hår-specialist och nu vädjar jag till Idun: Vad kan orsaken vara och vad skall jag försöka med för att få håret att fastna. *A—c.*

Var god beakta den första delen av sv. på fr. 101 och följ föreskrifterna där. Vidare lämnas här ett recept för tunnt hår: 15 gr. ammoniak, 2,5 dcl. ren sprit,

Lägg smutskläderna i blöt på kvällen i en mild Solidarlösning, skölj på morgonen, och resultatet är en doftande, bländande vit tvätt. Se bruksanvisningarna. Märk noga priserna: **52 öre pr 1/1-paket** och **27 öre pr 1/2-paket** och att dessa innehålla minst resp. 160 och 80 gr. torr tvål pr paket.

Solidar

Tvätt = Extrakt

7 gr. svavelblomma, 15 gr. kantarid tinktur, 60 gr. glycerin, 7 gr. fosforsyrad kalk, 15 gr. kinabark tinktur. Omskakas och ingnides i hårbotten ett par gånger i veckan mellan de regelbundna tvättningarna, som böra ske minst en gång i månaden och oftare så länge håret lossnar mycket.

N:r 101. Som jag nästan alltid fäller hår (utan att ha någon särskild härsjukdom) och mitt långa förut så tjocka hår blir tunnare för varje dag och även börjar gråna, undrar jag om Fru Skönhetsdoktor godhetsfullt vilje ge mig snarast möjligt ett bra recept. Om hemkört nässelvatten anses vara det bästa (skall det vara en liter vatten till en grad ättikssprit?), kanske jag kunde få beskrivningen upprepade, enär fle-

ra nummer av min Idun ledsamt nog kommit bort genom flyttning. *Alläre.*

Om ni sköter ert hår så som stätt beskrivet flera gånger i dessa spalter och tvättar det regelbundet enligt föreskrift, behöver ni ej fälla håret mer än normalt. Se sv. på fr. 14 i n:r 6 detta år. Därtill skall ni varje dag några minuter, för att stärka hårrötterna och motarbeta hårets grånande, massera hårbotten på så sätt, att ni känner att skalpen blir rörlig under fingrarna. Se f. ö. sv. på fr. 63 i n:r 24, om ni har det numret. — Rec. för nässelättika är 1 l. ättika och 1 l. vatten, vari så mycket nässlor som möjligt kokas, tills spadet blir mörkbrunt som starkt kaffe. Det silas och buteljeras. Det inborstas

i håret först och främst efter tvättning, då håret är befriat från fett och sedan ett par gånger i veckan. Litet fett insmörjes i hårbotten emellanåt, så att håret ej blir för torrt. — Ni vet att detta medel är långsamt färgande men på samma gång stärkande för hårrötterna.

N:r 102. 1) Fru Skönhetsdoktor! Såsom tjuogoårig läsare av tidningen Idun ber jag för första gången få en fråga besvarad. — Vad skall jag göra med min fula grova hy, grå och ojämn och en otrevlig röd näsa? Ibland är näsan bättre, men periodvis återkommer en hetta som är olidlig. Jag vet ej vad jag skulle vilja ge för att slippa detta obehag. Jag sköter min mage och min kropp och har försökt allt

möjligt, men det finns ingenting som hjälper. Jag ber er vara så vänlig att hjälpa en plågad.

2) Kan Idun ge ett gott råd? Vad har en dam, som är kort till växten men smärt, att iakttaga och undvika för att se trevlig och välklädd ut?

40-årig norrlandsfru.

1) För hyn skall ni använda *gurkmjolk*, varpå nyligen stått recept i sv. på fr. 81 i n:r 33. — För näsan bör ni beakta sv. på fr. 95 i n:r 38. Här ännu ett medel, som kan ha en god verkan, om näsrodnaden ej kommer av inre orsaker: Sedan tvättningen är gjord på aftonen, pensla ni näsan med *gula järndroppar* (köpas på apoteket). På morgonen tvättas de bort och näsan pudras med hudfärgat puder.

2) Med nu rådande mod på klänningar bör det ej vara svårt för en liten smärt kvinna att kläda sig vackert. Linjerna i den moderna dräkten äro i sig själva så enkla och vackra att det ej behövs mer än att hålla sig till dem. Men en liten person bör akta sig för alla tvärgående linjer, såsom garneringsbårder och rutiga tyger och ej hänga på sig för mycket bjäfs. Randiga tyger kan hon med fördel använda till sina klänningar blott ränderna aldrig sättas på tvären. På det hela är dock vackrast med enfärgade tyger. Hon bör undvika att tudela dräkten med lång blus och kjol av olika färg. — En hatt med stora brätten passar ej åt en liten dam.

N:r 103. Undertecknad har observerat svar n:r 95 i Idun n:r 38 för den 20 sept. och frågar med anledning därav om någon bot finnes för kronisk snuva, som jag tyckte lida av. Den kan upphöra under flera dagar, men så kommer den plötsligt utan att jag vet orsaken. Så upphör den igen efter ett par dagar eller dygn för att ånyo plötsligt infinna sig. Då det är förenat med mycket obehag — i synnerhet i sällskap — att ha detta från näsan rinnande vatten önskade jag gärna få någon bot, om sådan finnes och blir mycket tacksam för svar. *60-årig dam.*

Något annat råd mot kronisk snuva än det, som nämnes i den äsytade frågan, kan jag ej ge utom att ni vänder er till en läkare. Kanske det finns någon polyp eller körtel, som bör klippas bort och som är orsak till obehaget.

Fru Skönhetsdoktorn.

Kärlek och potatis.

Greta i Norrgården stiger ut på kökstrappan, som knarrar svagt under hennes fötter. Det är tidig morgon. Hon gaspar ett par kraftiga tag, och ser sig omkring. Ett grått dis hänger i luften och droppar från träden, vilkas bladverk glesnat betydligt sedan sommarn. Usch! Hon kan knappast andas för fukt. Det är som då hon håller på med storbyk i bryggstugan. Hon tänker med vemod på gångna sommarmorgnar, då hon sett solen stiga upp bortom storskogen i strålande majestät, medan man ännu på västerhimlen såg de sista gula strimmorna efter dess nedgång. Många gånger hade hon sett det under den gångna sommaren, då hon varit på väg hem från en dans, eller då hon suttit på slättermaskinen för att spara far, som börjar bli gammal. Och nu! Hon ser upp mot den grå himlen, där en liten, grågul fläck utvisar, var solen finnes.

Nej, inte duger det att stå och fundera över väder och vind och årstiderna inte, hon som skall ut i potatislandet och hjälpa till med

№ 4711

Myril

Tand-Crème

har en behaglig smak och rensar tänderna utan skadlig inverkan på emaljen.

60 öre pr tub.

Av SANGALLA té

rekommendera vi våra kända märken

"Pekoe Souchong" "Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

potatisplockning. Hon går raskt vägen fram förbi lagårn, där tjuren står ensam längtansfullt böljande efter korna, som gå i vall. Så kommer hon ut på gårdesvägen, förbi stubbåkern, där fåren gå och sticka ned sin smala nos mellan de vassa stråna, för att nappa till sig ett grönt, saftigt strå eller klöverblad.

Greta ser ut över gårderna. Här och där stå tomma hässjestöror påminnande om den flydda sommaren. Det ser helt vemodigt ut med dessa skelett av hässjor, som Greta varit med om att sätta upp under soliga, varma julidagar. Litet längre bort beta korna. Och Beppo, vallhunden utvecklar ett överflödigt nit, ivrig som han är, att göra sitt bästa och även att visa sin överlägsenhet.

I potatislandet går far med Brunte och plöjer. En flakvagn står där och tomma säckar ligga och vänta på att bli fyllda. I en hög med blast ligger Beppos valp och latar sig.

Greta ser över de upplöjda fårorna med oro i blicken. Männe skörden skall bli god eller dålig? Ack, det är så mycket, så mycket som beror därav. Blir det god skörd, skola Anders och hon bli ett äkta par till vintern. Men blir den dålig, få de vänta. Ty far har sagt, att han måste få femtio tunnor potatis, om han skall kunna hålla bröllop åt Greta. Allt sedan far sagt det, har hon gått där och varit ängslig. Hon skulle gärna velat be Gud om att skörden skulle bli god, men hon tyckte, att hon kunde icke komma med sådana jordiska saker till honom.

Hon fattar sin hacka och börjar arbetet. Stånd efter stånd hackar hon sönder, och de gulvita potatisarna försvinna snabbt i hinken hon har stående bredvid sig. Åh, snälla, små potatisar mångdubbla er, kom i massor in i fars källare, så att Greta kan få hålla bröllop med sin hjärtanskar! Och det ser ut, som om potatisarna gjorde sitt bästa! De sitta så tätt, att de riktigt trängas om rummet. Och allteftersom Greta plockar, tändes hoppet i hennes ögon, och kinderna rodna.

Nu har solen äntligen gjort sig ett titthål i diset. Den skickar några bleka strålar därigenom. Större och större gör den hålet, och snart är den herre över den kalla, fuktiga dimman, som likt lätta flortrasor lekfullt kastas omkring av en nyvaknad vind. Och där blir ett färgspel i lövverket borta i backen, då solen nu bryter fram och kastar sina strålar därpå.

"Se", säger Greta och pekar bort mot backen, där lönnarnas löv skifta i rött, gult, orange, brunt och grönt, och där en klarblå himmelen bildar bakgrund, "är det ej vackert far?" "Jo, men är inte detta också vackert", svarar han och pekar på den upplöjda fåran, där potatisstånden ligga på lika avstånd från varandra, vart och ett med sina jämna, fina, gulvita frukter, lysande mot den feta, brunsvarta jorden. "Är inte detta vackert", säger han och insuper begärligt den friska doften av jorden och dess frukter.

"Joo-då. Men säg far", Grets röst låter litet osäker, "tror du att det räcker till femtio tunnor", säger hon och blir röd om kinderna som en ros. "Vi får väl se", svarar far och ger Greta en skålmsk blick och ett varmt leende. "Vi får väl se."

Agnes Ekström.

Husmoderns arbete

har förr i tiden till stor del bestått i utförande av tvätt och strykning.

I vår tid lämnas detta tunga arbete till en förstklassig tvättinrättning och Ni är då förskönad från obehaget med tvätt dagar och utgiften blir ej större.

Med förtroende kan Ni anlita

ESSINGE ÅNGTVÄTT
TVÄTT- & STRYKINRÄTTNING

Telefoner:
Stockholm 336 42.
Essingen ..... 12.

H. M. Konungens Hovleverantör

Leverantör till:

H.K.H. Hertigen av Södermanland
H.K.H. Hertigen av Västergötland
H.K.H. Hertigen av Nerike

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

FLORODOL-TVÅL
För Rationell Hudvård
Parfymeri
FLORA, GEFLE

KLENA BARN

i alla åldrar återvinna snabbt genom en Emulgon-kur hälsa och krafter.

A-Vitaminernas stora betydelse för kroppens tillväxt är ett vetenskapligt bevisat faktum.

I Emulgon ingår icke blott fysiologiskt kontrollerad A-Vitaminrik fiskolja i konstant och tillräcklig mängd, utan Emulgon innehåller dessutom

Phospho-Energon och Kalk,

tvenne ämnen, vilka i förening med A-vitaminerna äro av utomordentligt stort värde för en svag organism och speciellt för barn.

Lida Edra barn av

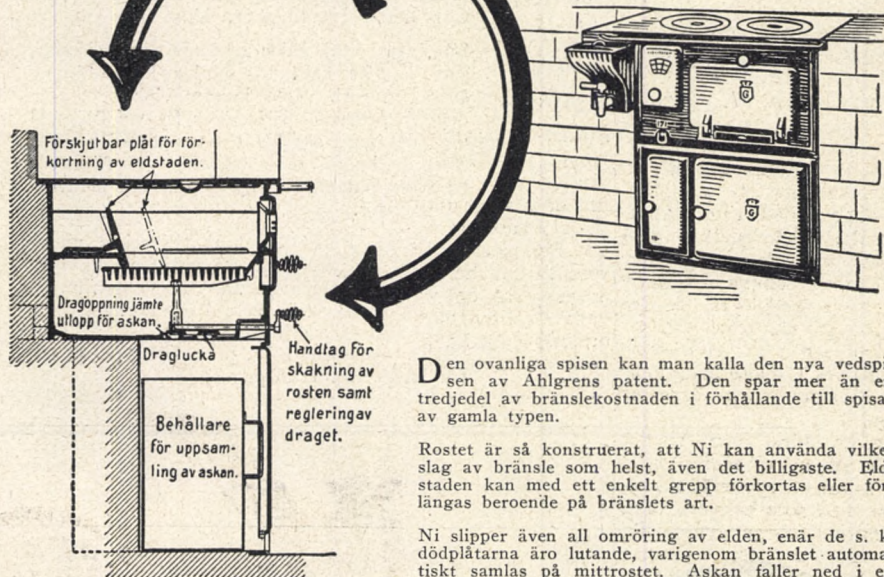
Aptitlöshet
Blodbrist
Skrofler och
Allmän svaghet

bör Ni utan uppskov låta dem genomgå en Emulgon-kur.

Emulgon fås på alla apotek i orig. fl. å 200 och 1000 gr.

FÖRESTÅNARE FÖR LABORATORIET: PROFESSOR THOR FRECRANTZ, STOCKHOLM.

Den ovanliga vedspisen

Då Ni skall välja en spis till Ert nya hem, så välj

Ahlgrens Patent

A.-B. SKOGLUND & OLSON, GEFLE

Den ovanliga spisen kan man kalla den nya vedspisen av Ahlgrens patent. Den spar mer än en tredjedel av bränslekostnaden i förhållande till spisar av gamla typen.

Rostet är så konstruerat, att Ni kan använda vilket slag av bränsle som helst, även det billigaste. Eldstaden kan med ett enkelt grepp förkortas eller förlängas beroende på bränslets art.

Ni slipper även all omröring av elden, enär de s. k. dödplåtarna äro lutande, varigenom bränslet automatiskt samlas på mittrostet. Askan faller ned i en särskild behållare. Denna är det sedan den enklaste sak att taga ut och tömma.

Spisens utstyrelse är enkel och trevlig. Begär vårt prospekt.

Försäljes genom herrar Järnhandlare.

MAIZENA

till Gröt, Pudding, Dessert,

Fruktcreme, Bakverk etc.

Rena porer — hudens hälsa.

Naturlig skönhet.

Alla — även Ni — kunna vinna den på ett enkelt sätt, ett sätt som skänkt frisk, vacker hy åt tusenden.

Det finnes en skönhetstyp, som alla sätta högst. Det är den naturliga, friska skönhet, som icke behöver några konstlade medel för att göra intryck. Den fräzha kvinnliga skönheten är den enda eftersträvansvärda — denna friska, förtjusande, ofördärvade kvinnotyp, som attraherar genom sin vackra hy och sin hälsa.

Intet är enklare än att vinna denna skönhet. Det behövs inga dyrbara skönhetsmedel — allt vad som kräves är vanligt sunt förnuft och dagligt användande av den ypperliga Elfströms Svavel-Tjärtvål REPORIA. För sök — och lägg märke till resultatet. Om Ni använder puder — låt det aldrig kvar sitta över natten. Allt, som kan täppa porerna eller förstora dem bör undvikas. Pormaskar och andra hudföroreningar bli ofta följden.

Tvätta Eder med Elfströms REPORIA-tvål, som speciellt gör porerna rena. Vill Ni förstärka tvålens verkan så massera lätt in det aromatiska, med välgörande och milda svavel- och tjärsubstanser fyllda löddret. Skölj sedan ansiktet grundligt. Skulle Eder hud vilja hålla sig torr kan Ni använda litet god hudkräm. — Detta är allt. Gör detta regelbundet, hälst på kvällen.

Låt inte förmå Eder använda andra tvålar, som kanske erbjudas under benämningen svaveltjärtvål. De kunna icke ersätta den beprövade Elfströms Svavel-Tjärtvål med det lagl. skyddade namnet REPORIA. Men de kunna innebära risk att fördärva en förut oklanderlig hy — det har erfarenheten visat.

Elfströms REPORIA-tvål tillverkas under kontroll av prof. i kemi vid Uppsala universitet L. Ramberg. Däri ligger garantien för en toalettvål, som i varje hänseende är förstklassig och tillförlitlig. Säljes överallt à 1 kr. pr st. (Extra storlek för badet Kr. 1:50 pr st.)

FRÅGOR OCH SVAR DÖDSOLYCKOR

Fråga: 1) Behöva avskedsvisiter göras inom bekantskapskretsen för en bortovaro från orten på fyra månader?

2) Då jag ensam gör visit, skall min mans visitkort vikas och huru överlämnas desamma?

Nygift fru.

Svar: 1) När det ej är fråga om flyttning från orten, fordras inga formella avskedsvisiter. En annan sak är med mera intima vänner, som man naturligtvis besöker, innan man reser bort på längre tid.

2) När en gift dam ensam gör visit, medtages mannens visitkort, men det skall ej vara vikt. Det överlämnas ej utan lägges synligt innan man går. Man bör dessutom under visitens lopp framföra en vördsam hälsning från mannen.

Fråga: 1) Om jag äger ett litet kapital på 13,000 kr. hur skall jag bäst placera detta för att få det räcka till för mig som antagl. om 3 à 4 år icke har mera att leva av — är nu i slutet av 50-talet?

2) Till vem skall jag vända mig för att få avyttra en 1700-tals spets och har den högt värde? Egentligen är det flera bitar, därav ett par 10 à 15 cm., bred, vaccker bård.

3) Finns någon som köper äkta tagelmadrass, mycket tjock och vad kan man få för den, rättare sagt för kilo av taglet?

4) Till vem skall jag vända mig för att få sälja tvenne gamla rocoramar med kunglig krona (ungefär 75 x 60). Vad kan man få för dem styck?

"Skogstroll".

Svar: 1) Om ni är nära 60 år, ger en livränta ganska hög procent på pengarna, men då är ni av med kapitalet. Ett annat sätt är att placera pengarna i räntebärande obligationer. Räntan är ej så hög, men säkrare än utdelningen på aktier, vilken varierar och ibland alldeles uteblir. Huruvida ni kan leva uteslutande på den ränta ni kan få, beror naturligtvis på i vilken trakt ni är bosatt och på era pretentioner.

2) och 4). Vänd er till någon känd antikaffär. Priset kan dock ej bestämmas utan att föremålen visas.

3) Själva madrassen är nog inte så lätt att sälja, såvida ni ej kan sälja den under hand. Där emot kan ni bjuda ut taglet, sedan det blivit repat och renat, till någon sängklädesaffär. Det betalas allt efter beskaffenheten med 4—7 kr. pr kg. eller så omkring.

Fråga: Har ett par handskar, som blivit alldeles flammiga. Kan jag själv färga om dem och på vad sätt, eller vart skall jag annars vända mig för att få dem snygga?

La 24.

genom användandet av cyanväte vid utrotandet av skåktor (vägglöss) har vid flera tillfällen förekommit.

Vårt preparat för utrotandet av skåktor är för människor fullkomligt oskadligt och grundar sig på noggranna undersökningar av skåktornas liv och existensförhållanden. Det icke allenast utrotar och dödar ohyrar för tillfället utan omöjliggör deras vidare förekomst, vilket tydligt framgår i nedanstående intyg från Svenska Sockerfabriksaktiebolaget varest behandling försiggick 1911 och har under sedan förlutna 13 år varit fritt från skåktor.

För att var och en skall kunna själv utföra utrotningsprocessen tillhandahålla vi preparatet i förpackningar åtföljda av noggrann bruksanvisning. Någon avstängning av rummen behöves icke ifrågakomma utan sker påstrykning på och vid de ställen där skåktorna med förkärlek hålla till. Några som helst märken efter skedd behandling uppstår icke.

På grund av det stora erkännandet och därmed förenad spridning kunna vi tillhandahålla preparatet för 6 Kr. pr sats, vilket räcker till ett vanligt rum med tillhörande möbler. Preparatet sändes utan angivande av innehåll mot postförskott vartill kommer postavgift.

Intyg avseende desinfektion utförd 1911.

Örtofta den 16 okt. 1924

Herr Efr. Kellin, Höör.

Med anledning av Edert ärade av den 13 ds meddela vi, att den desinfektion, som av Eder utfördes i februari 1911 av en av sovsalarna i en av våra arbetarekaserner, och som avsåg utrotandet av vägglöss, gav fullt tillfredsställande resultat, i det att vägglössen fullständigt försvunnit. Ej heller hava vi sedan dess iakttagit några vägglöss i ifrågavarande lokal.

Högaktningfullt

Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget,

g.m Malte Ramel, Gustav Svensson

Då flera rum eller större etablissemang förekomma kunna vi genom billigare fraktkostnad lämna 15 %.

Ni kan med fullt förtroende lämna oss uppgift, och skola vi tillsända Eder preparatet på bästa och billigaste sätt.

E. Kellins Kem. Tekn. Fabrik, Höör.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med Kammerjäger, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skåktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

Från smältdeglarna vid bruket genom många fackmässiga och konstnärliga, ytterst intressanta behandlingar och procedurer kommer kristall och konstglas samt numera även vanligt hushållsglas m. m. i vårt land direkt till försäljningsdisken utan fördyrande mellanhänder endast i

Svenska Kristallaffären,

Stockholm: Vasagatan 23—25 (Auditorium).!

Göteborg: Ö. Hamngatan 27.

Malmö: Södergatan 10.

Eslöf: Firma Ernst W. Johansson

Såll

 icke så!
 rengör man
 tänderna med en

Pro-phy-lac-tic

De övre tänderna nedåt och de undre tänderna uppåt. Alltså, alltid från tandköttet, icke åt sidorna.

Endast så, bortrensas de matrester, som fastnat mellan tänderna. De spetsade borstknipporna rengöra icke endast tändernas insidor, utan även kindtänderna längst bak.

Erhålles hos apotekare, färg- och parfymhandlare.

5

Ett praktiskt överplagg, användbart i alla väder, är en Trelleborgs Gummikappa. Största omsorg nedlägges på elegant och gediget utförande i minsta detalj. TRELLEBORGS GUMMIKAPPOR Garanterat vattentäta. Finnas i alla förstklassiga ekiperingsaffärer. TRELLEBORGS GUMMI-FABRIKS A.-B.

Vrickningar, Sträckningar och Slag?

Gör slut på plågorna och tag bort svullnaden!

Drojt icke utan skaffa en flaska Sloans Liniment NU! Stryk varsamt (men gnid icke!) något liniment på det skadade stället. Det tränger in och drar ut inflammation, löser blodstockningen, driver ner svullnaden och tar bort smärtan nästan med ens. Sloans är ett underbart hjälpmedel emot reumatism, ländvärk, ischias, nervinflammation, ryggvärk, kramp osv. Hav en flaska till hands! Fås på alla Apotek

„Svår kontusion och vrickning lindrad.“

En person skriver till oss: „Jag råkade falla och fick av slaget en svår kontusion och vrickning i knät. Jag försökte allting utan resultat, men sedan jag försökt Sloans Liniment lindrade det betydligt.“

Sloan's Liniment

BORTTAGER SMÄRTA

Fyrtornets Konserver för smörgäsbordet rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås. FYRTORNETS SARDINER, KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja. APTITBITAR, VINGSAILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta kvalitet. Tillsä till "Fyrtornet" finnes.

Damer bora för Hösten köpa

KORSETTER med eller utan snörning.

STRUMPOR i silke, ylle och merceriserade.

UNDERKLÄDER i crêpe de chine, silke- och bomullstricot och opal.

BRÖSTHÅLLARE samt strumphållare i silke och bomull från

Twilfit, som har det största urval, det nyaste och elegantaste i modeväg och lägsta priser i Stockholm.

Illustrerade korsett-kataloger sändas gratis och porto-fritt.

TWILFIT, Nybrogat. 11, Stockholm. Telefon 75854, 75853.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillsä till Ni alltid erhåller märket »SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer: Stockholm 96 46. Växjö 5 00. Sundsvall 30 03.

Giv henne ett sådant!

Drott är garantimärket på eleganta, välgjorda och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 o. 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade. Drottarmbandsuren finnas också i guldbelagda boetter, 10 års garanti, moaré ell, fjädrande armband.

Väl sorterade urmakare lämna närm. upplysningar om DROTT.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt porto-fritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM. Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

THERMOGÈNE-VADDEN

alstrar värme och motverkar ryggskott, reumatism, hosta, heshet etc. Pr paket Kr. 1.25.

Svar: Det finns i färghandeln en speciell färg för handskar, s. k. handskfärg, som egentligen användes till att hätra på nötta handskar. Men att själv färga handskar genom att helt blöta dem är ej rådligt. Bättre då, om handskarna för övrigt äro solida, att lämna dem till någon kemisk färganstalt.

Fråga: Vore tacksam få upplysning om det i mellersta eller norra Sverige finnes något konvalescent- eller sjukhem, där en 12-årig klen flicka (lider av höftsjuka) kunde få god vård samt även skolundervisning.

Norrländska.

Svar: Solviks Barnpensionat, Södertälje, samt Krokens konvalescenthem för barn, Söderbärke.

Fråga: 1) Kommer skinnbesättning att användas mer omkring promenadkoftor även under stundande vintersäsong? I så fall — smal eller bred?

2) En gammal tant till mig har hopp om att få en liten understödspension om hon kan förete intyg om medelöshet. Vilken person i stad kan utfärda ett sådant? Ovis.

Svar: 1) Promenadkoftor äro i år lika långa som klänningen och äro ofta försedd med pälsbesättning nedtill, i så fall tämligen bred. Kapporna börja i vinter få större vidd nedtill än de haft förut. Korta promenadkoftor förekomma nästan icke och sällan med bräm i kanten.

2) Vänd er till pastorexpeditionen i den församling där vederbörande är skriven.

Fråga: Finnes någon pension eller dylikt, där flicka, som genomgått flickskolans 5:te klass, kan öka sina kunskaper i språk och allmänbildande ämnen.

Greta 23 år.

Svar: Någon av nedanstående torde kunna passa:

Teleborgs helpension för flickor, Språk- och hushållsskola, adress Växjö.

S:t Botvids skola, Saltsjöbaden eller Greta Jungstedts Privata Fortsättningskurs för unga flickor, Karlavägen 94, Stockholm.

Fråga: 1) Kan man själv impregnera en svart kappa av tunnare tyg? Vad skall man i så fall använda för lösning?

2) Har ett blått, 12 öres frimärke, stämplat 1865, något värde för samlare? Mycket tacksam för svar härå vore

K. H. & B. H.

Svar: 1) Om kappan ej är av för glet tyg, kan den impregneras i följande lösning: 136 gr. alun och 68 gr. blysocker lösas var sort för sig i 2 l. vatten. Lösningarna blandas och det hela får stå i 2 timmar. Vätskan avhålls försiktigt från bottensatsen och kappan genomblötes däri. Sedan den torkat blötes den än en gång och strykes innan den är riktigt torr.

2) Har ganska litet värde för samlare.

Fråga: 1) Vilken kakelugnsinsats är mest effektiv och lättast att sköta: "Solid" eller "Billigen"? Blir det mycket damm i ett rum genom dem?

2) Böra vanliga hemslöjds-gardiner (vinröda) fällas med hälsöm runt om? Staden är vacker.

Fru X.

Har Ni

verkställt prenumerationen på IDUN för sista kvartalet?

Om ej

så verkställ den genast å närmaste postkontor eller Iduns exp., Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

SAVON de CHOLEPALMINE

HUDCRÈMENS VÄLGÖRANDE EGENSKAPER HAR

CHOLEPALMINE - TVÅL

TILLVERKARE: LARS MONTÉN, STOCKHOLM.

Den nya metoden

har en underbar verkan på mörka, orena tänder.

Den moderna vetenskapen har, genom att fullkomna en ny metod för bekämpande av den svåravlägsnade beläggning, som täcker emaljen, skapat ett nytt — för tänderna fullt betryggande — sätt att göra dem vitare.

ATT mörka, gulaktiga eller smutsiga tänder kunna bli vita är ett erkänt faktum. Framstående tandläkare över hela världen förorda varmt den nya metoden. Ni kan få renare, vackrare tänder, om Ni vill börja idag.

Detta åstadkommes genom att bekämpa den klibbiga beläggning, som täcker tänderna. Den är ytterst svår att avlägsna, och de gammalmodiga tandpastorna förmå icke framgångsrikt motarbeta den.

För tungan över tänderna och Ni kan känna beläggningen. Under denna dölja sig de vita, vackra tänder, Ni avundas andra. Avlägsna den och Edra tänder bli va flera nyanser vitare och mycket mera glänsande.

Tändernas stora fiende.

Beläggningen är en stor fiende till

tändernas skönhet. Likaså, enligt världens tandauktoriteter, en av huvudorsakerna till de flesta tandsjukdomar. Den klibbar fast vid tänderna, arbetar sig in i fina sprickor och stannar där, alstrande miljontals baciller. Dessa i förening med tandsten äro vanligaste orsaken till pyorrhé. Den håller matrester i beröring med tänderna och underlättar därigenom bildandet av den svåra, som förstör dem.

Ni kan ej få vitare, vackrare tänder, Ni kan ej få friskare tänder, förrän Ni avlägsnat beläggningen.

Begär Pepsodent på apoteket eller hos Eder handlande. Ni kan ej vänta Eder samma resultat med gammalmodiga pastor.

Börja i dag med att försköna Edra tänder. Skaffa Eder en tub genast.

Skydda emaljen!

Pepsodent upplöser tandbeläggning, avlägsnar den sedan med ett medel betydligt mjukare än emaljen. Använd aldrig tandmedel, vilkas grova beståndsdelar måste döljas med tvål eller annat smörjmedel.

Pepsodent

Den nya epokgörande tandpastan.

Heltub kr. 1:25. Dubbeltub kr. 2:25.

Generalagenter för Sverige: Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Stockholm. 1767/A

Strålande vacker

skimrande av färger är den såpbubbla barnet blåser. Och strålande av hälsa och liv är den hy, som underhålles och vårdas med ERASMIC ÖRTTVÅL.

Erasmic — den förnäma engelska tvålen, vilken här säljes billigare än andra förstklassiga tvålar — är tillverkad av finaste tvålämne och är redan härigenom det bästa man kan få för hudens hygien. Och dessutom innehåller den extrakt ur vissa irländska örter, vilka tillföra huden för dess förnyring värdefulla ämnen. Dålig hy blir genom dess inverkan ren och vacker och återfår snart sin ungdomliga friskhet. På Eder hud beror Er hälsa — på Eder hy Er skönhet. Båda vinner Ni genom ERASMIC ÖRTTVÅL.

ERASMIC ÖRTTVÅL kostar endast 75 öre.

PEERLESS
ERASMIC
ÖRT-75 TVÅL
75 öre

Generalagenter: Engelska Industri A.-B., Stockholm.
Kem. Tekn. Aud. Tel. N 71 25.

Svar: 1) Den förstnämnda är att föredraga, emedan den är mera lättskött i det avseendet, att den kan fyllas på morgonen och hålla värmen hela dagen. Något nämnvärt damm blir det ej i rummet.

2) Om gardinerna äro randiga eller rutiga behövs alls ingen hålsöm i kanten. Äro de enfärgade eller släta är vackert med hålsöm men är ju ej nödvändigt.

Fråga: Huru skall en praktfull lampa i cuivre-poli rengöras, och vilket är bästa putsmedel samt skall lampan hållas blank eller matt. "Guiderska".

Svar: Om fläckar förekomma, kunna de försiktigt avgnidas med smärgelpapper före poleringen. Saker av cuivre-poli putsas med s. k. fönstertvål, en tvål innehållande mycket krita, som löses i hett vatten, varefter föremålet torkas och poleras blankt med sämskskinn.

Fråga: Om i ett testamente användes orden "odelat tillfalla" om en förmögenhet, som ännas bortskänkt till en fosterson, kan då de lagliga arvingarna kullkasta detta när ej tillagts "med full äganderätt"? Hur tolkas "tillfalla"?

Tacksam för svar är
Barnlös änka.

Svar: Med ledning av de knapphändiga upplysningar, som stå oss till buds, kan intet bestämt svar lämnas men troligt är, att "odelat tillfalla" måste anses innebära förmögenhetens övergående med äganderätt, särskilt som "barnlös änka" ej synes efterlämnas make eller bröstärvingar.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till "Fästmö".

Undertecknad är också en fästmö i ungefär samma situation som Ni och kan därför så väl förstå Eder. I min släkt finns också en person som har velat påverka mig till att slå upp min förlovning därför att min fästmans ekonomi varit dålig, men enligt min åsikt är det brist på karaktär att övergeva den man givit sin tro just i den stund då han bäst behöver en vän vid sin sida. Detta naturligtvis endast i sådana fall som Eder och mitt, då personerna i fråga ej själva tvingat sig i olycka. Nu efter 4½ års förlovning börjar lyckan åter le mot oss och vi ha gott hopp om att inom den allra närmaste framtiden få draga in i eget bo.

Eder tanke att taga lån för att skaffa Eder ett hem på landet är i mitt tycke utmärkt bra. Nog skall det gå bra för Er då Er fästman är en arbetsam person och då Ni troget står honom bi i allt. Tro på framtiden, och låt ingen övertala Eder att svika Eder fästman så länge som han gör sitt bästa, det är mitt råd. Lycka till önskar Eder

Greta S.

FRÅGOR.

Kan det vara så förkastligt att röka i högst 2 cigaretter om dagen, att min fästman på det bestämdaste sagt att han förbjuder mig som sin fru att röka. Jag tycker det smakar blivande tyrann. Skall man vara så lydig frågar

Karpatos.
Undertecknad beder härmed Iduns läsarinna om ett gott råd, eftersom jag inte vet vad jag skall taga mig till i min bekymmersamma ställning. Jag är blivnen faderlös, jag kan ej lämna min gamla mor ensam, och vi

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta hårmedel och överträffas icke av något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 3.25

Erhålls hos alla 1:sta klass Parfymeri, Damfrisering och Droggaffärer.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL, Köpenhamn.

Hoffmann's Pianino

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hövlev.

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

"GEYSIR" och
"ARIEL"

Ovillkorligen bästa och billigaste kokspisvärmesystem. Begär förslag. En god vara blir alltid efterbad. En dålig aldrig.

Vid förfrågan uppgiv annonsorganet. Förslag kostnadsfritt efter insänd ritning. AKTIEB. JERNVERKSMAGASIN, MALMÖ
Telegr. Kockumsjern. Rt. 526, 816, 2404.

PARFUMERIE
L'HELIOTROPE

Karlavägen 12, Sthlm

(mitt emot Engelbrektskyrkan).
Tel. Norr 134 01.

Franska parfymier

Fantasiekamrar

Toilettartiklar

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL

Patenterad.

Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

JOFUROL
DÖDAR ALL VÄXTOHYRA
JOFUROLBAD-APHICID-NICOTIN

"JOFUROLBAD är ett osvikligt medel mot bladlöss". Se sid. 39 i "Från blomstergården" av Margareta, Kronprinsessa av Sverige.

JOFUROL-PREPARATEN tillhandahållas å apotek, av frö- och färghandlare samt expedieras direkt från fabriken.

Bruksanvisning jämte prislista och intyg sändes på begäran

Tekniska Fabriken Jofur
NILS I. BRUZELIUS,
Lidingö Villastad. Tel. Lidingö 11 29.

För vitflackering

finnes ingen bättre färg än emaljfärgen Chinalack, som är hållbar, spegelblank, porlinshård, svensk tillverkning, prisbelönt med guldmedalj. Tag inga minderåriga efterapningar. Hos varje färghandlare finnes

ARIMAN **CHINALACK**
Dorch, Bäcksin & Co:s A.-B.
Göteborg, Avdelningskontor i Sthlm.

DSF För Gardiner o. Stores

Linne, Voile, Etamine, Tyll, Spetsar o. Motiv, äkta o. imit. Stort urvall! Billiga priser!
DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL, Grefvareg. 13 (Hörbutiken) Stockholm.

Springmadrasser

för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrarnas Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco.
SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Kjolplissering

Maskinmärkning, hälsöm och brodering. Ingeborg Lindeberg, Specialateljé, Mästarsamuelsgatan 32, Stockholm. Order till landsorten omgående.

Babyutstyrslar

bästa modeller och kvalitet. Provkartong från kr. 9:50.

Linneutstyrel-affären
GREVTUREGATAN 24 B, Sthlm.
R. T. 754 23.

Fråga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig, och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon som är lämplig.

Mademoiselle X.

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla frammande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefatvålen. Den är mild och behaglig med kraftig löddringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden.

Hudspecialist.
(Annons.)

Sanitetsbindan

PURISSIMA

slangbinda av kemisk ren bomull med fetvaddslägg. Försäljes å apotek och i tekniska affärer.

Tillverkas av

A.-B. ASTRA,
Södertälje.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Gör håret mjukt och vackert,

fritt från mjäll och hårbotten ren och frisk så att håravfall förhindras, genom att regelbundet, minst en gång i veckan, tvätta håret med det svagt doftande, av alla hårfrisörskor varmt rekommenderade

Syster ELLAS Schampo-
neringspulver.

kunna ej båda leva på hennes pension, som är ganska knappt tilltagen. Jag skulle önska att jag kunde få någon sorts anställning, så att vi kunde få vara tillsammans, och i någon mån hålla samman det lilla hemmet som det har varit. Jag är 28 år, har tjänstgjort som slöjdlärling i folkskola i flera år, varefter jag genomgått sjukvårdskurs och har även haft platser i privat sjukvård, under vilken tid min syster, som nu har annan anställning, varit hemma hos mor och far, jag är musikalisk, har tidvis tjänstgjort som organist och givit undervisning i musik, är ganska bra hemma i klädsömnad och litet av varje i den vägen. Där vi nu äro bosatta finnes inga möjligheter att realisera några av mina anlag och jag vänder mig därför till Iduns läsarinna i det hoppet, att av någon kunna få ett av de många goda råd som de bruka kunna ge dem som äro ensamma och rådlösa. Tacksam för svar under adress "Mors hjälp", Iduns Red.

Skall släkten gå först?

1) Kära Idun, hjälp och råd mig. Jag är en 50-årig dam med ett litet sparad kapital på 20,000 kronor. Min historia är följande: För c:a 25 år sedan var jag bekant med en man som jag var mycket kär uti men han besvarade ej mina känslor utan gifte sig med en annan. Vi ha i alla fall träffats och jag besöker hans hem, han har nu en 20-årig son. Denne är mycket begåvad men fadern har ej råd att låta honom studera. Nu frågar jag: Kan jag tråda fram och som gåva ge honom pengar till hans studier, så som jag så gärna önskar? Jag har har en syster och brorsbarn som ju visserligen reda sig men som nog ha tänkt att en gång få arva dessa mina pengar. Då jag känner mig klen och ensam och denna unga gosse är det enda som intresserar mig, frågar jag nu: är det orätt att jag låter honom gå före mina egna anhöriga? Han är en fullkomlig avbild av min ungdoms älskade och att se honom som t. ex. läkare skulle göra mig lycklig. Tilläggas bör att jag dessutom har 1,800 kr. om året i inkomst från min f. d. affär. Giv mig en finföresning hur jag skall göra, ty själv förmår jag ej se klart.

Axels tant.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

N. P. R. Den lilla dikten hade en vacker klang. Kommer vid tillfälle.

Vad är ditt liv? frågar Anna B—n i en dikt som i all sin konstlöshet har visst gry i sig. Vi anför ett par av verserna:

Vad är ditt liv, du unga mänskobarn?
En yster lek med glädjens röda garn.
Bekymmerslös du möter varje dag,
och njuter barndomsfröjd i fulla drag.

Vad är ditt liv, du, som har gränat hår?
En stilla levnad — då och då en tår
av saknad, missförstånd och sviket hopp.
Blott minnen återstå av årens lopp.

Stockholmsfru, som frågat efter hotell i San Remo, ombedes uppgiva sin adress.

Tori Winge. Måste förkortas ännu mera.

BARDIN'S

berömda skönhetsmedel
BARDIN'S PÄRL-PUDER

BARDIN'S PUDER I FAST FORM.
PÄRL-CREME.
PARFYMER.
„PELLIPHILE" MOT RYNKOR.
BEVARAR ANSİKTETS UNGDOMLIGA UTSEEND.

Rich's är ett bra stöd
för den hårt anlitade hushållsskassan.

Minskar
kaffepriset från
Kr. 5:-
till
Kr. 3:20
pr kg kaffe.

Varje husmoder kan gratis avprova Rich's Kaffetillsättning

Klipp ur kupongen och insänd den till oss idag. Denna enkla åtgärd kan Ni aldrig komma att ångra och giver större resultat än Ni tänkt, ty Rich's kaffetillsättning

höjer kaffets smak
sänker kaffets pris.

Skrives endast
namn o. adress
postbefordras
kupongen i
öppet kuvert
för 5 öre.

A.-B. Alfred Benzon & Co, Malmö.

Sänd gratis och portoifritt enligt annons ett paket

Rich's Kaffetillsättning

Namn .....

Adress .....

Skriv tydligt.

IDUN. Obs.! Endast 1 pkt till varje familj. Gäller t. o. m. 15/10 25.

Använd
alltid för Din spis-
ty då är Du vis-

VIKING
UGNSVÄRTA

Industri A.-B. Viking, Örebro Kungl. Hovleverantör

Andersson 11131

Munk Makaroner

hålles högt av
Den
förståndiga husmodern

Den som aldrig kört

en Ford-vagn, har ingen aning om, hur lätt tillgängliga och enkla dess manövreringsanordningar äro.

Inga ansträngande rörelser för manövreringen av växelspak och handbroms förekommer, och man kommer följaktligen lättare fram i stark trafik än med någon annan automobil.

Tag en provtur hos närmaste auktoriserade Ford-försäljare och låt honom demonstrera alla vagnens fördelar för Eder.

Ford
TOURING

Pris för Ford Touring kr. 1,975:— inkl. självstart och gummiskatt job Stockholm, Göteborg eller Malmö. Exkl. leveranskostnader. Auktoriserade Ford-försäljare finnas över hela landet.